Pseudo-Antonius Musa, De herba vettonica liber; Pseudo-Apuleius Platonicus, Herbarium or De medicaminibus herbarum

Publication/Creation

Late 15th Century

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/cjz7ymnk

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

wellcome collection

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

29398

~~540~~ 468

MUSA (Antonius)
De herba vettonica
Pseudo APULEIUS
Herbarium
[...]

MS. No.575.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

ACCESSION NUMBER
29398
PRESS MARK

~~540~~ 468

MUSA (Antonius)
De herba vettonica
Pseudo APULEIUS
Herbarium
[Late 15th cent.]

Phillipps MS
3392

M.S. case 45

29398

Antonius
Musa
et
sive Pseudo. Musa.

H. Drury
Harroviæ
1822.

Payne 30/1/12

ANTONIUS MUSA AGRIPPE.
Magno cesari augusto salutem
Hoc ante meum experimentum et omnium
medicorum disciplinis et usu ordina
tum me uelut preter semper habebis.
In quo uirtutes et effectus habere betto
nice uolui. Cuius salubritas ut cognoscas
quantis rebus conueniat an potates eius
dicende sunt. que inter cetera sine
offensa stomaco profit. Nam gustu as
per et remedia egrotantibus affert cum
sumitur. tormenta sunt medias qua
dam lenitate parata. Ne dulcedinis fas
tidium nec acrimonij prestat offensam.
Itaque prodest ad effectus sanitatis sentire
auxilium. quod ut amaritudinem senti
as. Bectonica autem non tamen sine labore
sumitur. sed et libenter. tantum
eius effectus ut et uiros .n. et xl. mo
bos remediat. Quod ergo fieri possit. ut
uirtus omnibus profit. maxime tamen
aridas mulieres acta est. proponendum
ergo putaui. quibus ualitudinibus que
subiecte sunt. profit. Hanc autem herbam
betonicam et pauci nouerunt medici
Et si qui sciunt non adultimum perscrutaue
runt quibus uirtutibus utilis sit. Nouerunt
quod prodest ad organa et ydraulica quibus
uti nesciunt. sed ... autem prologium neces
sarium non putaui. ut solus effectus her

be bectonice nos ineratur. Hanc aut suo
tempore colliges .i. mense augusto cum
cetere herbe maturescere ceperint cum
semine et radicibus sine ferro. eam
quam cocausam ne etiam in ereat inum
bra urcesta nes. atque ita teris cum se
mine et radicibus cribro aromatico mol
lissime in puluere redactam cum udu
eris utere sicut sicus. Incipiunt vir
tutes Bectonice

NOmen herbe bectonice. amocos cos
fos. alij acore. tusa uocant indicem.
alij cosmice. ipam dicunt psicopotros. alij
trinia. Sarr petropodion. alij pandonia.
alij ceracha. pplete bectonica. Romani
uetonica. alij dicunt serratulam. cuius
uirtutes iscripte sunt. Hec herba becto
nica nascitur in pratis et in montibus
locis mundis et opacis circa fruticos.
aias hominum et corpora custodit noc
turnas ambulationes et loca sancta
et busta et uisu timenda et omnia re
sancta legis eam sic. precantio eiusdem erbe
Herba bectonica que primo inuenta
est ab esculapio his precibus adesto pete
magistra herbarum per hunc qui te iussit na
sci et remedijs plurimis adesse his
uiris .xl. et vij. adesse digneris. hec
incantas mundus ante solis ortum le
gis eam mense augusto. prima cura ei

Ad capitis dolorem

Herba betonica contusa et super capud eius percussum imposita uulnus mire celeriter conglutinatur sanat. Eoque melius facies et efficacius si 3° quoque die refectam i. recentiorem imponis donec sanat. Eius potestas tantam habet uirtutem ut ossa quoque fracta suam uirtute consolidabat.

Ad oculorum uicia.

Herbe betonice radices cum aqua decoque usque ad 3^am^ et oculos foues. Ipsius autem folia trita super frontem et in oculis imponis mirabiliter sanabitur

Ad aurium uitia uel dolores.

Herba betonica recentia folia in aqua madefacta per triduum sucumque eius expris deinde adiecto oleo roseo tepefacies et in aurem instillabis lanamque super imponis mirifice sanat

Ad caliginem oculorum

Herbe betonice ℥ .i. aque calide ciatos iii. ieiuno dabis bibere omnem caliginem extenuat et claritatem facit.

Ad lacrimosos oculos

Herbam betonicam comestam acie oculorum claritatem facit ut perfecte lacrimas oculorum auferat

Ad sang de naribȝ pfluentem

Herba betonica contrita et in aceto pa
rvulum salis digitis duobȝ pollice et me
dio quantum tolli potest nares obturet.

Ad dentium uitia uel dolores.

Herba betonica cum uino ueteri uel
aceto ad tertias decoq(ua)tur in ore teneat dolorem
dentium aufert

Ad uomitum et suspiriosos. et late
ris dolores.

Herbe betonice ʒ. i. et s. cum aqua tepi
da ciatis duobȝ bibendum dabis mirabi
lis effectum bonum.

Ad ptisicos uel qui purulentum
eiciunt.

Herbe betonice ʒ. iii. in puluerem
redactam cum mellis coclerio .i. cotidie
per triduum ieiunus edat et sanabitur.

Ad stomachi dolorem.

Herbe betonice ʒ. i. dabis comedere per tri
duum et aque frigide ciatos. iiii. da ut bibat
mirabeis effectum bonum.

Ad uentris dolorem.

Herbe betonice ~~radices~~ ʒ. iiii. aque
calide ciatos. iiii. bibat liberabitur.

Ad splenaticos

Herba betonica cum uino decocta et

potui data lienosis prodest

Ad ventrium dolorem

Herbe betonice ʒ. ii. et mellis ciatis ii. da ut bibat sanabitur.

Ad lateris dolores.

Herbe betonice ʒ. i. aque calide ciatis ii. bibendum dabis his autem dum tussiat apta erit ipso quorum non exauditate intestina torquentur.

Ad alvum conatandum.

Herbe betonice ʒ. iii. hydromelos ciatos viii. bibendum dabis. ventrem statim movet.

Ad collum

Herbam betonicam cum vino austero decoque et dabis bibere quantum est potio et proficit

Ad tussim.

Herbe betonica ʒ. ii. cum melle dabis eis per dies. 9. sicut pulverem herbe contritum igni levi pariter coquatur

Ad cotidianam.

Herbe be tortonice ʒ. ii. herbe arnoglosse ʒ. i. et aque callide ciatos. iiii. dabis bibere.

Ad terzianas.

Herbe betonice et pulegii ʒ. singulis

aque callide ciatos .x. sub ypa accessione da ut bibat sanabitur.

Ad quartanas

Herbe bectonice ʒ .iij. mellis actica ʒ .i. aque callide ciatos .iij. in unum misce bis ante accessionem dabis ut bibat mirifice sanabitur

Ad uessice dolorem

Herbe bectonice ʒ .iiij. oppij radices .iij. decoque in aqua usque ad medium dum coctum fuerit bectonicam erbam pulverem dabis bibere dolorem uissice impetuo sanat.

Ad calculosos

Herbe bectonice ʒ .iiij. cum aceto squilleo et mellis ʒ .i. et aque callide ciat. viiij dabis ut bibat

Ad mulieres que partum laborant

Herbe bectonice ʒ .iiij. aque callide ciat. iiij. si sic febricola fuerit cum mulsa dabis bibere ciatos .ij. liberabitur

Ad paralisim.

Herbam tritam et impositam etiam nervos et precisos glutinare et planare dicimus.

Ad horrores.

Herbe bectonice ʒ .ij. aque callide ciatos ij. et vini dulcis ciatos .ij. sub accessione

dabis bibere

Ad mulieres tortosa que loca a frigo re moriuntur.

Herbe bectonice ʒ. iij. cum aque calide ciatis. iij. ieiune dabis bibere per triduum

Ad eos qui sanitem per os eiciunt et purulentiam excreant

Herbe bectonice ʒ. iij. et uini ueteris ciatos. iij calefactum da bibere per triduum sanabitur.

Ne ebrius fiat.

Herbam bectonicam primitus summat ante quam aliquid accipiat

Ad uersos de uehiculo

Herbe bectonice ʒ. ij. et uini ueteris ciatis. ij. calefactum da ut bibat

Ad itericos.

Herbe bectonice cum uini ciatis iij. frequenter sumpta prodesse dicimus.

Ad carbunculos.

Herbe bectonice ʒ. i. aque calide ciatis ij. da ut bibat. Item bectonica cum assungia trita plage imponant

qui per fictoribus laborant

Herbe bectonice ʒ. i. et ciatos. iij. uini da ut bibat per triduum sanabitur

Lapis de vsica

Herbe betonice ʒ .i. et ossi mellis ciatos iiij. potui dato mirifice prodesse dicunt

Cibi fastidiosi egritudini

Herbe betonice ʒ .ij. et aque mulse ciatos .iij. dabis bibere satis prodest

Ut facile concoquat

Herbe betonice ʒ .i. et mellis ʒ .i. decoque ipsum mel donec induresat et cum aqua calida ciatos .ij. da ut bibat

Ad eos qui cibum retinere non poterunt et reiciunt.

Herbe betonice ʒ .iiij. mellis decocti ʒ .i. pastillos ex eo facies et ex ipsis pastillis unum comedat et aque calide ciatos .ij. bibat. hoc facies per singulos dies per triduum.

Ad uentris dolorem vel tumorem.

Herba betonica cum uino trita tumores fouebis ipsamque apponis potenter facit.

Ad uenenum si quis accepit

Herbe betonice ʒ .iiij. et uini ciatis iiij. statim dum biberit reiciet

Ad morsum serpentis

Herbe betonice uini eminas iij. delotum potui datum morsus sanat

Ad idem.

Herbe bectonice ʒ i. vini nigri ciatis iii. tritum inlinito sup morsum serpentis sanat mirifice

Ad canis rapidi morsum

Herba bectonica contusa et morsui canis rabidi imposita mirifice sanabit

Ad fistulas sanandas

Herba bectonica contrita facis pillas et modicum salis ponis sanat et expurgat

Ad lumborum coxarumque dolorem

Herbe bectonice ʒ iii. cum mulsa potui date febricitanti cum aqua calida lumborum dolorem sanare dicimus.

Ad podagram.

Herbam bectonicam decoctam ad tertias aqua potui data ipsa que trita et imposita mirifice dolorem tollit. nos experti affirmamus.

Apuleii platonici herbarium incipit

Epla

Apuleius platonicus ad cives suos.

Ex pluribus pauca vires herbarum et curationes corporis ad fidem uoritatis adnectas monumentis publicatis tradimus. Stupiditate verborum et professionis dicimusque medicorum venditiones potius fiant quam arte. et hos homines in herba plerumque et imperitie negos lucarpetis uitos nuncupari qui etiam a morituris mercedem expetunt ut agant nihil expectant. n. certe et fraude redditus dum tempus curationis excant. puto quod sicut mores ipsis moribus sint exitum proponamus. Igitur remediorum titulos quos vel nunc maiorine tempus conducat et amicis meis sociis quid et peregrinis quibus vexatio acciderit aliqua corporalis ma bectonica sana in uitis et medicis pro fuisse uideatur.

plantago.

Nomen herbe plantago. Greci dicunt arnoglossa. galli uocant tarcolopius amacos

arnion. Spani tenticani. Tusci dicunt
probation. Siculi dicunt polineuron Tir
sian. alii arnoglossa. prophete uremeumones.
Corinthii eptapleuron Egypti uocant asa
er. Alii tetracon. Daci dicunt simpoax
Itali plantagola. Romani et dicunt plan
tago maior. Alii dicunt septinervia. uir
tutes habet .24. Nascitur in paludibus et
in pratis: Ad capitis dolorem: Herbe plan
taginis radix in collo suspensa capitis do
lorem mirifice tollit: Ad uentris dolorem:
Herbe plantaginis sucus tepefactus fome
tatio dolorem tollit et si tumores fuerint
tunsa et imposita tumorem tollit: Ad do
lorem interiorem: Herbe plantaginis suc
potui datus interiora sanat et hominis to
racem mirifice purgat: Ad dissinterios:
herbe plantaginis folia minutatim et
cum lenticula decoques et dabis ut comedat
statim stringit uentrem. Qui pululenta
screant cum sanguine: herbe plantagi
nis sucum dabis bibere sanabitur: Ad
uulnera: herbe plantaginis semen tu
sum et in puluerem redactum et in
uulnere aspersum sanabit. ipsa tunsa et
imposita refrigerat et loca que nimio
calore urgentur persanat: Ad uentrem
stringendum: herba plantago in aceto

cocta vel in vino dabitur mensura ciati unius.
Ad morsum serpentis: Herbe plantaginis
sucum cum vino tritum et sumptum
da ut bibat comodum erit: Ad scorpionum
percussus: Herbe plantaginis radix liga
ta in locum percussum a scorpione mirifi
ce sanat: Ad lumbricos: Herbam pla
ntaginem contundis et sucum eius da
bis bibere. ipsam quidem erbam tinsaz [?]
in umbilico imponis necat lumbricos:
Si qua duritie fuerit in corpore: Herbaz
plantaginem contritam cum assugia
sine sale et factum quasi malagma si in
ponis duritiem discutit: Ad quartanas. Her
be plantaginis sucum in aqua mulsa
ante oram accessionis potui dabis mi
rabelis bonum effectum: Ad podragaz
et omnium nervorum dolorem vel tumorem:
Herbam plantaginis folia contrita cum
modico sale apposita optime facere cer
tum est: Ad tertianas. Herbe plantaginis
radices iiij. sub accessione cum vino aut
cum aqua calida ieiuno dabis bibere:
Ad secundarum dolorem: herbe plan
taginis semen contritum prodesse dicimus:
Ad vulnera recentia: Herbam planta
ginem contritam cum assugia vetere
sine sale imponis mirifice sanabitur:
Si abitinere pedes tument: Herbam pla

tago contusa et cum aceto imposita tumo
rem tollit. magistre: Si cui uel uulnus
scarsoculos uel scansvisum natur fecerit.
Herbe plantaginis sucos contusos expres
sos et cum lana molli madefacta i eodem
suco imponis p dies .9. sanabit: Ad dissin
tericos et terminosos: Herbe plantagis
semen tritum propolenta in vino mi
do da bibere. firmus efficitur: Ad pario
tidas: Herba plantago cum assungia ue
teri contusa et imposita sanat: Ad uul
nera oris: Herbe plantaginis sucum i
ore detineat uel folia eius comedat sana
bitur: Ad fistulas sanandas: Herbe pla
ntaginis sucus fistulas infundit mire
sanat: Ad morsum canis rabidi: Her
ba plantago contusa et imposita fortit.
sanat: Ad uessice difficultates: Herbe pl
antaginis folia uel radices contusa et
potui data passo fortiter medetur.

Pentafilon qq quinque folium

Nomen herbe pantafilos. omoeos pse
udo selinon. alii exsoloton uocant. alii
spathion. Siculi timatis dicunt. alii
tetroti. alii erimudaction. alii galipe
talon. Romani uocant quinque folium
Itali psilaton. alii manu martis. alii.

pentafilon uocant. Galli pempedonium aly
tinatites. daci propedula. Egipti dissisi dicunt
de moarites de omesten. prophete Arisiltonixo
Omes terre nileos. Nascitur locis opacis et
occultis uel pratis tractu molli gustu aspero:
Ad uitia articulorum. uel si passa fuerint:
Herba quinquefolium tunsa cum axungia
uetere sine sale imposita sanat: Item Ad
uentris dolorem: Herbam quinquefolium
tunsam sucumque eius dabis bibere sine
mora dolorem tollit: Ad oris uitia aut
lingue. Herbe quinquefolium in puluerem
redacta. inmixta molli os perfricat uel
linguam et arterias uel fauces pur
gat: Ad capitis dolorem: Herba quinque
folium circumscribas ter digito medio et
pollice sublata et trita capiti illinita
efficaciter sanat. uel tritus eius capiti allii
gata mirifice sanat: Ad sanguinem de
naribus profluentem: Herbe quinquefolii
sucus potui datus uel fronti illinitus con
stringit sanguis: Ad inguine remedi glan
ne remedium: Herbe quinquefolii suci cum
aliis tribus potui datis mirabiliter sanabitur:
Ad serpentis morsum: Herba quinque
folium contrita et sucus eius expressus
datus bibere mirifice resistit ueneno:
Ad combustum: Herbe quinquefolii sucum

potum prodesse plures affirmant. Ad carp
excecandum: Herba quinque folium cum
adipe suille ueteri sine sale contritam
de ligno in ligno uino sane ueteri ad
pergis et sic imponis medicamentum rei
experieris perfectum

Columbaris .i. berbena ut quidam volunt.

Nomem herbe columbaris: Aguis dicunt
jerambone. Siculi pesterion. Alii cholatiu
omeos timocon. Punice dicunt sanguinaria
Alii peteremon alii collesis. Romani sideritis
Alii aperissus. propheta pseconion. Tusci dicunt
demetrias. Alii ferraconia uocant. Egypti
pintthach. pictagoras ceruscepton. Itali uo
cant berminaca uel lustrago. Campani
ne uocant columbinam: Alii milita
riam uocant uel uertipedium. Nascitur
ubique in planis et in aquosis locis. Ad
uulnera et parotidas: Herbe uermi
nace radix in collo ligata mirifice sa
nat. Ad strumas et parotidas: Herba
uerminaca tunsa cum axungia sine
sale imposita mirifice uulnera ad sa
nitatem perducit. Ad eos qui induritiem
habent uenas: Herbe uerminace

sucus datur bibere set miscetur cum uino
et melle et aqua decoque igne. et da ut
bibat perfecte sanat. Ad capitis dolores:
Herba uerminacia solstitio collecta et
in puluerem redacta robusto dabis col
coclearia quinque. cum uini optimi ca
tis tribus potui sumpta mirifice proficere
dicimus. et ceteris proinde uiribus sic
dabis. Ad calculosos: Herbe uermina
ce radix contusa et cum mulso commis
sta et tepefacta dabis bibere credibiliter
calculosis succurrit. non solum calculo
sis. sed quicquid est quod urinam impe
dit celeriter ducat. Ad capitis dolo
rem: Herbe uerminace corona fac
ta in capite posita dolorem capitis tollit:
Ad serpentium morsus Herbam uermi
naciam cum suis foliis et radicibus qui
quis occultam cantamque secum porta
uerit ab omnibus serpentibus erit tutus:
Ad percussuram araneorum. quos greci spa
langion uocant: Herbe uerminace
fasciculum in uino decoctum. cum con
tritum plage imponis ulc ulcera mali
ad sanitatem perducat. Ad canis rabidi
morsum. et hidroforbiam: Herbam
uerminaciam in uulnus imponis
tritia quod grana. xi. apposita uulneri do
nec humore mollita se repleant et tu

ruda pro certo illa galli acem kinon appe
tens fuerit. simili modo alia ciura
coniecto si sic esse cepit periculosum
et mortiferum signum erit. Ad uul
nera recentia: Herbam uerminacam
contritam cum butiro ulneri inponis
sanabitur mirifice: Ad serpentium mor
sus: Herbe ueruinacae ramulos cum
uino decoctos et contritos si dauta fuerit
plaga cum tumore si imponis adspicitur
uulnus. primum quidem ulcerant
deinde crudo cum melle triti et ulceri
donec ad sanitatem perducant imponun
tur: Ad ittericos .i. morbum regium quos
anguriosos dicunt: Herbe uerminacae
ʒ i. et nardi obolos. iii. conteres et ex
primis et paululum uini contrite et
aque ciatos. iii. potui datos expellere
morbum certum est.

Simphoniaca .i. iusquiamus

Nomen herbe simphoniaca. a grecis di
iusquianum. Itali dicunt latertulum
Romani simphoniacam. Alii pitonion. pu
nica cariclaem. democrites kambrion.
prophete sacerpation. ostanes galon. ireastris
tiphonion. Romani isana dicunt. Egipti
cam uocant Gafo. Galli belhnote. Nasci
tur locis cultis et sabulosis uel ortis aut

inni acervi. est et alter subnigrior folys sordidis uenenosis illa ergo candidior has uirtutes habet. Ad aurium dolorem: Sinphoniace. herbe sucus tepefactus cum oleo roseo et in aure stillatus aurium dolorem mirifice tollit. Et si uermes habuerit necat eos. Ad tumorem genium uel tibiarum aut ubi tumor fuerit. Herba simphoniaca contusa cum stercore auino et modico aceto factum quasi malagma imposita tumorem tollit. Ad dentium dolorem: herbe sinphoniace radyx cocta in uino austero si detineatur in ore statim dentium dolorem tollit: Ad inguinum dolorem: Herbe simphoniatice radyx alligata in femore dolorem inguinum mirifice tollit. Ad pedum tumorem uel dolorem: Herba simphoniaca alligata pedum dolorem tendit. tunsa ea cum sua radice et super pedem imposita mirifice dolorem tollit: Ad Iocinorum dolorem et pulmonum uexationem: herbe simphoniace sucum dabis bibere summa admiratione sanabitur: Ad pectinis mulierum dolor. Herbe simphoniace sucum mixtum cum croco dabis potionem miraberis bonum effectum.

Vespina

Nomem herbe uespine nascitur circa flumina aut segetes folys mollibus

mollibus gustu aspero: Ad uipere morsum:
Herba lupina trita cum uino potui
data mirifice morsum sanat et uene
num discutit.

Achorus.

Nomen herbe achorum: a grecis dicitur aco
rum. Alii dicunt affrodisiaces. Galli dicunt
piperapium. Itali uenerium. Romani
dicunt radix intrati. Alii smecentia
nam. Nascitur locis cultis et ortis et are
nis. Legis eam mense augusto: Ne apes
examinent uel effugiant: Acorum
herbam in uase et apium suspensam. et
apes numquam effugient. Hec herba ra
ro inuenitur in [illegible] nec eam
scire poteris nisi cum flosculos habue
rit. Ad duritiem urine: Siquis fa
cere non potuerit. herbe acori radi
cem cum aqua decoctam usque ad ter
tias da bibere per triduum urinam mi
rifice educit et stranguiriam sanat.

Lentopodio. i. pes leonis.

Nomen herbe lentopodion omocos
ebesos tusa plantasium uocant et
eron semen leonium. Itali croberon
Romani abechnalis. Alii pecllalon. A
lii pes leonis uocant: punica gadu
bal dicunt. Nascitur in campis et

fossis et arundineta. ut ubique: Siquis
debilis defectusque fuerit. insuis nup
tys. sic eum resolvis: Herbe pedeleo
nis fructices nu͞o. x. sine radicibus de
coque cum aqua luna decrescente lavabis
eum et te ipsum qui facis an. lumen
extra domum p̂ nocte et herbam in
cendis aristologiam et fumigabis cum
et redite domum et ne post uos res
piciatis qz solvisti eum.

Apium risus

Nomen herbe scelerata omocos
chorus. Alii dorosit. Tusci Nikon. h
bii atricorys. Alii coloropit: Alii rusi
litrion. alii catalticem. Alii esthon
dicunt. alii dicunt leropinum. Sicu
li selinon agrion. Egypty enec uocant.
Romani eam uocant apium risus
Galli dicunt herba scelerata. Itali ap
pium rusticum: Nascitur locis aquosis.
Siquis homo ignorans eam manducauerit
ridendo peribitur. c. n. ca
ustica: Aduulcera diuturna. scelera
tam herbam tunsam cum assungia
sine sale imponis in ulnere extorque
det putredinem. Et si qua fuerit
sordes expurgat. sed non diutius

patiens q[uod] necesse est. nec [et] corpus sa
num cocat. Si argumentum vel
rei coperti volueris. unde eam et
sup manum sanam impone et alli
ga statim reddet corpus: Ad strumas
et furunculos et apostemas. Herba
scelerata tunsa et subacta cum si
mo porcino impone strumis furun
culis vel apostematibus intra paucas
oras dissolvit ulnera. legis eam omni
tempore.

Apium raninum

Nomen herbe batracion staticem lo
banem .i. raninum e[st] d[ictu]m et scele
rata cui .4. s[un]t species. Omeos vo
cant. Alii gutirada: Nascitur locis sa
bulosis et campis arenosis in dup
cuis viridis e[st] simul. Radiculas pau
cas et tenuissimas habet: Ad lunati
cos qui cursum lune patiuntur:
Herba batracion silinatico ineunte
ce lege. luno tubo luna decrescente
cum erit signum tauri vel scorpionis
parte prima mox sanabitur: Ad cicatrices
nigras: Herbam batracion tunsam
cum sua radice mixtam cum aceto
imponis ad eos qui habent cicatrices

gemnet eas et simili corpore faciet colorem

Artimisia monoclonos.

Nomen herbe artimisia. monoclonos
omocos. tosotes. alii constellagram. p
temias. lisinaci apolisbis. alii dicunt
artimisia. alii sozusia. prophete
hecoprapo: alii uocant cantropu. alii
aetisie. alii amcanctis: alii bubastes
alii ostimtropu. alii emactomi. alii
genos ethestos.. alii filactenon uocat.
Egypty alsabassa uocant. prectago
ras fepaisa: alii sobolus. Nascitur lo
cis sabulosis uel montuosis: Ad it
faciendum: Artimisia herba si quis
iter faciens cum secum portauerit
non sentiet itineris laborem. fu
gat et demonia in domo posita pro
hibet et mala medicamenta et auertit
oculos malorum: Ad pedum dolores:
Herba artimisia tunsa ~~et inpul~~
~~uerem redacta~~ cum assungia impo
sita pedum dolorem tollit: Ad intra
neorum dolorem: Herba artimisia
tunsa et inpuluerem redacta cum
aqua mulsa potui data intestinorum
dolorem tollit

Artimisia tagantes.

Nomem herbe artimisia. Tagantes omocos. arsantemis. Egypty mim uocant. Romani tanus dicunt. Aly uocant tanagitem. Aly tanacpan:

: Ad uessice dolorem et stran giriam: herbe artimisie tagantes sucum contri tum sarpulis duobus et uini ciato non febricitanti. aut in aqua qualida ca tis duobus potui dabis liberabit: Ad cos sarum dolorem: Herba artimisia ta gantes tunsi cum assungia et aceto si uinges et imponis et ligabis tercia die sanabitur: Ad neruorum dolores uel timorem: Herbam artimisiam ta gantes tunsam cum oleo bene su actam inpones mirifice sanat: Ad dolorem pedum. Siquis grauiter ues satur: herbe artimisie radicem cum melle dabis manducare post cenam liberabitur: Siquis febribus uexat: Herbe artimisie sucum cum oleo roseo perunctus febricitantem tollit: Ut infantem ilarem facias: Her bam artimisiam incende et suffu migabis infantem et omnes mansiones auertit et ilarem facies infantem.

Artimasia leptafilos. i. subtilium florum.

Nomen herbe artimisie leptafilos

Nascitur circa fossas uel circa sepes ul' aggeribus. flos eius uel folia si contriveris sanguis odorem habet: Ad stomaci dolorem:
Herbam artemisiam eptafilos tunsam cum oleo amigdolino bene subactam uenire malagma. inducas panno mundo et indicas stomaco quarto die sanabitur. et si fuerit eius artemisie radix sup limen edificii suspensa domi nemo nocebit: Ad neruorum timorem. Herbe artemisie obtallos. contrite. si suco expresso et mixto cum oleo roseato pungues eos desinit tremor. Et omne uitium. aufert aufert. Nam has tres artemisias dianam dicimus inuenisse et uirtutes earum et mediam. et araocentauro tradit. qui primus de his herbis medicinam instituit. has aut herbas. Ex nomine diane hoc est artemisias nuncupauit.

Lappatium ul' rumex.

Nomen herbe lappatium. Romani rumicem. prophete emathyfonos Egypti ettius: punici rumicem. Nascitur locis sabulosis et aggeribus p aquosis et ortis ul' circa fossas

Ad panniculas inguine que nascunt(ur).
Lapacium herba contusa cum axun
gia duplici. Sic q(uoque) herba contusa
cum axungia duplici. Sic q(uoque) herba
et bene mixta facias exinde velut
rotundulum. et involveris i(n) folium
caulicoli et mettis illud sub cinere ca
lido et cum caluerit tunc impones
sup(er) panniculum et panno ligabis
lineo. eximium est et valde opti
mum: Ad apostemas: Herba lap
patium tunsa cum assungia et fa
cta q(ua)si medicamentum inducas in li
nteolo mundo et imponis sup(er) apo
stemam mirifice. aut p(ro)pellit aut
facit collectionem et ap(er)it vulnus.

Dragontea .i. minor.

Nomen herbe dragontea omnes
asclepius. Alii pitomo vocant. Alii
patmocroton. Alii offissa. Alii eli
on. Alii romane dicunt. Alii anguinem
Alii dicorcon. Alii lecopsolon. Alii dor
cinem. Alii ehentas. Romani colum
bina. P(ro)phete tifonos. Itali dicunt dra
gontea. Hosmes hypnoticon. Alii ori
cola. Sumam. horoasthes terifonos. Li
bii azarosot. Egyptii emption. Daci di
la vocant. Dico talis est herbis apulee

sup saxis de dragonis sanguine natam
ee dicimus. Unde dragontea vocatur.
Nascitur in montibus summis. ubi sub
luca maxime locis sanctis. Tunsa apu
lea sup saxis tactu molli gusti mor
daci radix eius una capit draco
nis:. Ad omnium serpentium morsum:
dragontee herbe radicem cum vi
no tritam tepefactam dabis potionem
venenum omne discutit:. Ad ossa fra
cta in corpore:. Herbe dragontee ra
dix. cum assungia facta quasi ma
langina et imposita. mox ossa fra
cta de corpore educet et lapides
exhet. legis eam mense Junij et
Julij.

Satirion.

Nomen herbe satirion. Alij gi
nas dicunt. alij entomticon voca
nt ornacros cinocam. alij serapi
as. Romani priapiscus. Itali orbis
alij testiculi leporis egipty vene
uacant. galli vua dicunt. Nascit
in montibus locis solidis et pratis et
maritimis. legis eam mense Junio
et Julio:. Ad vulnera difficilia vel
cicatrices nigras:. priapisca herbe
radix tunsa et imposita vulnera

coniungat et cicatrices curat : Ad lippi
tudinem oculorum. Herbe priapisci su
cco cum melle optimo inunctus et
lippitudines et dolores tollit sine mora.
Si quis ad mulierem non potuerit
affectum obligatus: herbe priapisci ra
dicem. et testiculum dextrum, qui in a
rore est tetris cum pipis granis ·4·a. ut
ipse habeat dimidiam seminantia
et herbam suprascriptam & mellis
ʒ iii. in uino optimo medicamentum
solius pondere scropulorum ·9· ex p
triduum sumpseris ad mulierem
affectabitur continuo.

Gentiana

Nomen herbe gentiana omeos
album gallicum. punia dicunt
centaria. Alii massimion. Alii dar
damon uocant. Tusci uocant cay
aloitus. Romani gentianam dicunt
Itali amentulem uocant. Nascitur
gemellis montibus. hec herba ad
omnia antidota mittitur. tactu mol
lis gustu amara. Caput solidum: Ad
serpentium morsus: herbe gentiane
radicem siccam et in pulverem redac
tam pondere ʒ.i.. dabis in uini ciatis
tribus potui ualidissime proderit: Ad

malas
aures molles: Si dederis ut supra potare
mirabiliter virtutem gentiane.

Ciclamen.

Nomen herbe ciclaminos omocos. Ce
seton: Alii maon. Alii cassosilos. Ali
thedonion. locoastres chealona. A
lii sompates dicunt. Alii hostimeo
prophete asset. Tusci macupa vocant.
Egyptii dicunt palalia. Alii tirma
lium. Alii orbicularis. Alii rapum
terre. Alii rapum ~~vel~~ rapum por
cinum. Itali dragea dicunt. Nasci
tur locis et cultis et montuosis: Ad
caput depurgandum. Herbe orbicu
laris sucum cum vino cum melle
optimo in naribus infunde mirabi
liter sanatur: Ad albucum conatem
dum: Herbe orbicularis colorem
factum et in ventrem contrariam est:
Ad splenis dolorem: Herbe orbicula
ris ~~sucum~~ actum unum et aceti
optimi ~~cuculeata~~ cocleares .v. diebus
continuis .v. potui dabis mirabile
effectum bonum. Item radix eius col
lo suspensa ita quod splenem pendeat
efficaciter medetur. Nam et cicla
minis suco siquis anum tetigerit

tura celeritate aluei solutionem compitur

Proserpinaca ul centinodia

Nomen herbe proserpinaca. Alii pologonos dicunt. Alii conmosuamen. Alii poginatus. Alii spalcon. Alii polcispon. Alii crethon. Alii quinapodion. Egyptii meito podion. Alii uocant cerla. Alii ingalion. omogus pnifice. prophete genosse. punici lingin uocant. Romani uocant cum sanguinalis. Alii statonaria. Alii sitium. Alii scorpinacem uocant. Nascatur ubique locis cultis et agri ibi ul pratis. legis eam omni tempore. Ad eos qui per sanguinem reiciunt. proserpinace herbe sucum cum uino optimo austero tepefactum ieiuno dabis bibere per dies .iii. mirum remedium experieris. Ad lateris dolorem. herbe proserpinace suco cum oleo roseo si quis pungnes dolorem perfectissima tollit. Ad mamillarum

dolorem que lac habent et tumorem: Her
ba proserpinata tunsa cum butiro so
lum et bene commixta in mamillis in
pucta illis qui dolorem et tumorem ha
bent. dolorem perfectissime tollit ita tamen
usque in tertium diem imponas medica
mentum: Ad oculorum dolorem uel
uitia. Herbam proserpinatam appre
hendis ante solis ortum et occasum et
circum scribis eam anulo aureo et
dicas parem que capite scripta est. Va
dis postero die ante solis ortum tollis
eam et circumdabis collo diligenter ad
sanitatem perduces: Ad aurium dolorem:
Herbe proserpinacie sucus tepefactus
et in aure stillatus mirifice dolorem
tollit. Nos ipsi experti sumus. et uel cu
ra quoque aurium sanat: Ad dissin
tericos: Herbe proserpinacie suco cum
aqua callida potui dato quantum cumque
tibi uidetur sanabitur: Ad. ef. suc
cum poligony cum piperis granis. ui
aut. uiii. subacceptione dabis bibere
legis eam die iouis luna decrescente:
Ad profluuium mulieris: ut supra
dabis potionem et in cameta ita: Her
ba proserpinaca hora regis filia quo
modo clausisti multe partum sic claucas

uidam sanguinis huius

Aristologia.

Nomen herbe aristologia. Alij rrunga alij melocarpos. Alij theusimus. Alij epistia. omocos electris. ostanes poxion. Alij dardanas. Alij lorites. Egyptij sopo cto. Siculi camemelos dicunt. Itali tic malum. dara obsondiuz uusham. Nasa tur locis montuosis et solidis et altis et lapidosis. Aduersus uenenum. Aristologia Herba trita uel contusa cum mero potui data ueneno resistit. Ad febres acerrimas. Herba aristologia sicca suffumigabis cum tune ylariorem facis infirmantem fugato demonio. Ad fistulas. Herbe aristologie ra dix purgata et apposita ad sanitatem per ducat. medici qui sine ea nil faciunt. A frigore conustis. Herba aristologia in oleo cocta calefactoriam uim habet uel cum assugnia porcina. Contra serpen tum morsus. Herbe aristologie radi cem pondere denarij unius. cum ui ni emina simul conteres dabis bibere discutit uenenum. Infans si contrista tus fuerit. Herba aristologia suffumiga bis infantem tunc conualescit et yla rem facit. Ad cancromata que in naribus

nascuntur: Herbam aristologiam cum cipo et dragontee semine et melle in mistum et in naribus impositam in carcinomata semel et iterum ul' tercio perfecte sanare dicimus

Nasturcius

Nomen herbe nasturcium. A grecis dicitur cardamon. omocos. cinocardamon. Alii liberia vocant. Alii cardamina. Egypcii anocardamum. punici asmin uocant. Romani nasturcium. Ad caput deplendum: Nasturcium herbam naribus iniectes caput deplet et purgat. legis eam mense martio: Ad capitis uitia ul' pruriginis: Herbe nasturcii semen mixtum et cum adipe anseris tritum calvicias ul' furfures de capite eicet: Ad caudicitatem: Herbam nasturcium cum puleio in aqua decoctum bibere dabis discutit caudicitatem: Ad strumas: Herbam nasturcium cum fermento tritum sup strumas imponis supposito folio olerus refrigeratorium est: Ad furunculos sanandos: Herbam nasturtium cum fermento imponis et decoques mirifice sanat

Hieribulbum

Nomen herbe ieribulbum. Nascitur

ubiqz circa sepes sordidissimis locis desertis: Ad articulorum dolorem: Herba hyeribulbi cum adipe caprino et olei lb. ij. contrito et bene commixto. utere(?) mirifice dolorem articulorum tollit. Si mulier lentiginosam lentiginez in fa ce habuerit: Herbe hyeribulbi radix cum lomento ul' linimento luppina commista. mulier si faciem lave rit lentiginosam statim faciem lim pidam facit

Appolinaris:

Nomen herbe Apolinaris: Agreas dr̄ greca. Alii strimagonicon. Alii dori con. Alii apolinaris. Dicta herba ut aiunt. Apollinem hanc herbam dicunt invenisse et asclepio dedisse. Unde nomen imposuit ei apollinaris: Ad vulnera tronia(?) et cancatum: Her bam apollinarem cum assugnia ve tere sine sale teris. et vinum ve tus sine fumo cato uno et assugnia veteri lb. j. simul conmisces et fa cis tamqm malangma et ponis i vul nera. sanabitur mirifice. ut mire ris

Camemellum. i. camomill.

Nomen herbe camomellum. Alii panthenicon vocant. Alii dicoriosim potosiris toreaitos chacos. Alii apito a lii wppcos omocos. heroantemis. Alii cimpotes. Itali bene olentem dicunt. Alii superbam alii opetos alii chantes

Romani bone olentem. Alii superba. Alii solsanctum. Egyptii tuorim. Galli oblaudia campani obolatia. Greci amulla. Tusci abiana. punici uocant camunerium. Dacia amulusta. Nascitur locis altis. Legis eam mense aprili. Ad oculorum uitia vel dolores. Herbam camemelum siquis ante solis ortum uenerit et dicat ad albuginem oculorum te corpo peto ut subuenias et eam alligatam secum portet iuuat. Si uolueris scire uirtutes eius. tanis eam in oleum quando sol in ariete uenit qui egrum perungis more agonisto et corpus eum diligenter si totus sudauerit scito eum uiuere. si non totus sudauerit periclitatur. Sane dabis ei aquam calidam ut bibat

Camedreos.

Nomen herbe camedris. Alii cedrus uocant. Alii drisitis. Alii thelerion. Alii comedros. Romani trixago maior. Itali termagine dicunt. Nascitur locis montuosis et solidis. Legis eam mense augusto uirtutes het tres. Ad uenenum. Herba camedris contusa de ligno ad tenuissimum: adiaces uinum uetus potui data uehementer uenenum discutit. Ad serpentum morsus. Herba camedris in puluerem mollissimum redacta. in uino ueteri po

tui data uenena reiacit. Ad podagram;
herba camedus si in puluere redacta et
cum aqua calida mixta pedagram p[ro]s[t]
tat Camelea.

Nomen herbe camelea. Alii dicunt cor
cordilon. Alii dyosaga. propheta omnicar
dion. Egipti semnicos. Siculi afroditesilube
Itali labrum ueneris. Alii acer rusticam
Alii statitius. Alii marrao uocant. Spa
ni alentidum. Daci siare. Alii carox cor
diatos. Alii cerbate. Tusci dicunt spsalto
Uirtutes habet tres. Ad febricitantes: Her
be camelee succum potui datum cum
uino febricitanti aqua calida mixta
prodesse diximus. Siquis accepit ue
nenum: Herba camellea sicca in pul
uere redacta et cum uino sumpta. dis
cutit uenenum. Ad idropicos: herbam
camelleam et cannabisme et camedus
et camepite equis ponderibus tunsas et
mollissime cribratas. sic in potione uini
da iuuenibus .x. coclearia .v. Item. mi
noribus et mulieribus coclearia .iii. pue
ris coclear .i. mixta aquam omnem de
corpore per urinam extrahit. legis cum
omni tempore. Nascitur in sepibus et fossatis.

Camepiteos.

Nomen herbe camepitium. Alii obtor
cellos: alii olocirion. Alii dicromagis:
prophete minotonas uocant. Itali abiuga
dicunt. Alii cupressus nigra: alii rap
pa. Alii spiculla; daci eam uocant mene
nella. Virtutes habet duas: Ad uulne
ra: Herbe camepiti succum si inuul
nere miseris. mirabilis bonum effectum.
Ad stomachi dolorem: Herba camepiti contu
sa et potui data stomachi dolorem tollit

Camedafne.

Nomen herbe camedafne. Greci dicunt
daffines: alii catagogos. Itali laurum
silue. Alii stillago. Alii usuben. Virtutes
habet unam. Ad alucum concitandum:
Herba camedafne in puluere redacta
mollissimum in aqua infusa potui da
ta. alucum concitat.

Ostriago.

Nomen herbe ostriago. punici sciramis
uocant. Nascitur circa munimenta
aut in montibus uel in monumentis
aut in parietibus. qui sunt circa montes.
: radix eius facit ad omnia que nascunt
in homine: Herba ostriago tunsa et
imposita omnia uulnera que in corpore
nascuntur sanat: hanc herbam si uo
lueris euellere mundus ante solis ortum
legis mense iulio

Betonica

Nomen herbe britanica sic vocant
eam romani. omeos. damaschinius
prophetes crulos. Romani britanicam
vocant. Itali bleda plantaginana dicunt
virtutes habet .vii. Ad vitia que in ore
nascuntur: herba britonica sumpta vi
ridis in modum lactuce sanat. Et si sacci
eam presseris et in ore continueris et os
colluas prodesse dicimus: Ad ossidinem
oris: Herbam britonicam si viridem
non habueris. et iam arida est con
trita cum vino. Ita ut mellis consi
studo fiat sumpta eumdem effectum
habet: Ad dentium dolorem vel si nata
verint dentes. Herba britonica mira
potentia subvenit reponendus autem est
yeme fructus. vel pulvis eius servabis
in vase argentino. Id siccatum quod ponis
Nam ad eumdem usum cum vino sum
ptum mirifice proficere dicimus: Ad ptisis:
herba britonicam viridem cum sua radi
ce contusam vini meri optimi cum s. ii.
vel iii. potui sumptus mirabiliter proficere
dicimus: Ad aluvium conatandum. Herbe
britonice suas provisionibus cum quod potui datus
posse pugnat ventrem sine periculo: Ad splenem.
Herbam britonicam viridem cum radi
cibus suis contusam vini meri optimi cia
tis duobus vel iii. potui datam prodesse dicimus

Ad sanguinem qui quasi gutta sinacon vocatur.
Herbe britonice flos ante quam tonitruum
audiat collectus et comestus per annum totum
vel omni tempore sanguinem hoc est sinacon
prohibent

Lactuca agrestis. .v. stratiote

Nomem herbe lactuca silvatica agre
as dicunt tridasfacia. Alii dicunt ceratio
Alii spidelon. Alii pigris. Egypty konsor
Itali lactuca silvatica. Nascitur locis cul
ultis et sablosis. Virtutes habet .ii. Ad
caliginem oculorum. Dicimus quod aquila
cum altius volat lactuca silvatica contra
prospicit rerum naturam. Herbe lactu
ce folia evellis sucum ei quoque expri
mis quod cum melle attico iunges et
accipies maximam claritatem. Adhuc
ut s. herbe lactuce silvatice sucum mi
stum cum vino vetere vel optimo qui
sine fumo colatus est simul cum melle
et felle vel tunc ipse commiscas et teris
et in ampulla vitrea recondes et
uteris summam medicinam experies

Acrimonia.

Nomen herbe acrimonia omocos
bnone. Alii vocant ... Ro
mani argimonia. Alii liburnia
dicunt. Alii berbalis. minor. Alii con

dialis. Tusci rualla. Alii zuminalis dicunt.
Alii domitrix. Alii sarcocolla uocant. Na
scitur in campis uel circa sepes. uirtu
tes habet octo: Ad oculorum uitia uel
dolorem: Herba acrimonia uiridis
trita et si arida fuerit aqua calida in
fusa ut facillime teri possit. et illini
ta sigillationem uel liuores in oculis mire
discutit. Ad uentris dolorem. Herbam
acrimoniam uiridem cum sua radi
ce tritam et potui datam prodesse dicunt
et in eodem loco iuuare. Ad uulnera et
cancromata. Herba acrimonia ui
ridis trita et apposita uitia omnia sana
re dicta est. Si autem arida fuerit in
aqua tepida missa et contrita et appo
sita omnia uulnera facillime curat.
Ad luxum: Herba acrimonia contu
sa cum axungia et apposita mirabiliter
dolorem uel tumorem aut luxationes
tollit. Ad morsum serpentis et scorpionis.
Herba acrimonia dragmis duabus in
ui ciatis duobus potui data mirifice discutit
uenenum. Ad passum ferro uel fuste que
se inuicem paciunt. Herba acrimo
nia in cibo sumpta splen confirmat et
ea que secande sunt. Ad apostemas: Her
ba acrimonia contrita apposita apostemas

apit et sanat. Affodili.

Nomen herbe affodilos. omocos polovas. Alii bubuzu. Itali albutuz uocant. Alii psludon. Alii asicreus. Egypti aliyx dicunt. Romani albutuz. Tusci ampullana. Alii ffolidum. Virtutes habet iii:

Ad dolorem tibiarum uel pedum: Herba affodillos sucus cum oleo amigdalino ungues. quod dolet mirifice sanat.: Ad iecinoris dolorem: Herbe affodili radices decoque cum aqua mulsa pota iecineris dolorem tollit.

Acetosa.

Nomen herbe exlappatiuz. Itali lappatium acutum. alii edia uocant. romani rumicem. Alii rumicantorites. Egypti seme. Virtutes habet duas: Si qua duritia in corpore nascitur: Herba lappatum cum assungia uetere et simul pane contrita facies qui malagma et inponis mirabili sanat.: Ad panniculas que in inguine nascuntur: Herba ostilopacium contusa de ligno in ligno sic ut secundo sic herba quantum assungiam facias qui malagma et inponis panniculas apit mirifice et reducit. legis cum eu

tempore. Centaurea maior.

Nomen herbe (vel lappatium itali lappatium acutum) centaurea maior. Alii pletonia vocant. Pyrri a dicunt album sulfis. Alii limintis. prophete omeraclen. Alii aromaticas. Syri apeansia vocant. Alii poludis. Alii cmeorthos. Egyptii anthemas. Itali fel terre vocant. Virtutes habet septem v. Ad epatis dolorem. Herba centaurea maioris in vino decocta potui data mirifice medetur. Ad splenis dolorem. Herba centaurea maior cum vino decocta potui data splenem persanat. Nos ipsi experti sumus. Ad vulnera cancerosa. Herba centaurea maior contrita et apposita tumorem fieri non patitur. Ad sugillationes vel livores. Herba centauree sua puncti summe facit. Ad vulnera recentia. Herbe centauree pulvis missus plagas conglutinat et carnes confortat. Idem centaurea maior in aqua decocta inde vulnus foveatur.

Centaurea minor

Nomen herbe centaurea maior omocos. Illi portitos. prophete cnaberades. Egyptii alimnach. Dati sursolalla. Itali vocant febrifugia. Alii febtere. Romani amaritudo.

has herbas duas dicimus a centauro i
uenisse et eas a chirone dedisse unde nomen
acceperunt centaurie. Nascitur locis solidis
et fortibus. Virtutes herbe .xxij. Ad uipere morsum:
herba centaurea minor contrita pul
uis eius aut sucus in uino ueteri da
tus et potatus ualidissime resistit ueneno.
: Ad oculorum uicia uel dolorem. Her
be centauree minoris suco oculos inun
ges: caliginem oculorum extenuat et sanat
adiecto etiam melle mirifice proficere
dicimus. Caliginantibus que oculis ut sa
nitas restituatur ne in hoc periculo cadat.
Herbe centauree minoris manipulum
in uinum copiato et triduo macerato
adiecta mellis dimidia libra simul de
coctum ieiuno dabis bibere. Ad au
riginem. quod est ictericiam. Herbam
centauream minorem decoque in aqua
usque ad tertias et eadem aqua dabis
bibere quantum potest sanabitur. Ad
lumbricos et tineas. Herbe centaure su
cum dabis ut supra. inuenies bonum
effectum. Ad uenenum si quis accepit.
Herbam centauream minorem in ace
to tritam da ut bibat mox discutit uene
num. Item centauree radices tritas
pondere denarij unius tribus diebus da
bis bibere liberabitur.

N. Personacia .i. bardana.

Nomen herbe psonacia . Greci dicunt psops.
Tusci dicunt bacchon . Alii elefantosis
Alii clefas . Alii uocant nefolion . Ita
li dicunt psonata . Alii ardana . A
lii manefolium . Galli belltorem . Da
ci rilmaba . virtutes het sequentes .: Ad
canis rabidi morsum . Herbe persona
ce radices cum sale tritas morsui
imponis mirabiliter sanat .: Ad febr
es 3ª acerrimas . Herbe psonace
folys cingis febricitantem . mirifice
effugient febres . Ad uulnera ca .
herba personatia in aqua decocta
uulnus foueb deinde ipam cu
uino et assugina et pigoli atque ace
to tere inpanno inducas et impons
sanabitur : Ad intestinorum dolorem :
Herbe psonace suci ciatum unum
cum melle Iterum ciatum dabit
bibat liberabitur : Ad uulnera
uetera que humorem prelant .
Herbe personace radicem et spinas
que in locis siccis nascuntur eque
pondere conteris et imponis puluere
mollissimo pfectissime sanat . Ad
conbustiones . Ad conbustum . Herbe

personae sua catum unum et mellis
catos duos. da ut bibat

N fraga.

Nomen herbe fraga. Nascitur in lo
cis opacis et nitidis. virtutes ha
duas: Ad splenis dolorem: Herbe fr
age succi cum mell' uncia potui da
te mirifice proficit: Ad suspiriosos:
et colicos: Herbam fragam cum
pipere ~~nigro~~ albo mixtam et potui
datam. mirabile prodesse diximus.

N altea.

Nomen herbe altea. omocos meloce
Alii molochagria alii moloceretica
Armodrendo molonan. Alii uocant
ficofilon. Alii legmene uocant. Ro
mani uocant ibiscum. Galli femo
ron. Nascitur locis humidis et cam
pis et habet uirtutes .iiii: Ad poda
gram: Herba ibiscus contrita cum
axungia ueteri et imposita tria die
sanabitur. cuius herbe experimentum
auctores plures affirmant: Ad collecti
ones omnes que in corpore nascuntur:
Herba ibiscus decocta cum fenugre
co et lini semine polline imposita du
ritias omnes aufert: Ad omnes ma
tesmas in corpore: Herba ibiscus de

decocta cum fenigreco . et decoctionem aqua
foueبis. hec omnia teris et in cataplasma i
ponis sanabitur. Ad intestinorum dolo
rem. Herba hibisco simul in aqua
decocta intestinorum dolorem foue
bis tertio die sanabitur. Nos ipsi expti
sumus. Ad panniculas in inguine
nascuntur. Herbam ibiscum elixas
et cum axungia sine sale teris de
ligno in ligno reduas in linteolo
mundo et imponis optime panicu
las et sanat et recludit.

Cauda equina.

Nomen herbe ipiris. Alii dicunt circa
mnaeon. Alii arabasis. Romani eq
scpium. Alii fedra con uocant omoeos
equinae. Virtutes habet duas. Ad di
senteriacos. herbe equisinae succum cu
uino austero fumat sine fumo ieiu
nus bibat statim constringit sanguinem.

Malva silvatica

Nomen herbe malva silvatica. A grecis
dicatur molo gria agria pictagoras anthar
Alii acopon dicunt. Alii colari. Zoroastris
diadema. Egipti. locoten. prophete din
mos. Itali dicunt malva rustica. Na

satur locis altis. Virtutes herbe .v. Ad uis-
sice dolorem uel ad eos qui sanguinem
per naturam fecerint. herbe malue siluatice
cum totis radicibus suis libram pensatam
in aqua decoctam usque ad dimidium
et per triduum satienti dabis bibere do-
lorem mitigat et sanguinem abstinet et
perfecte sanabitur. Ad neruorum dolorem.
Herbe malue siluatice radices contri-
te cum axungia uetere imposite ner-
uorum dolorem mirifice sanat. facit
et ad omnes incatellmas decocte et cum
uisco et fenu greco dabis. Ad lateris
dolorem. Herbam maluam siluaticam
decoquis in oleo. et postea distingues fo-
lia in mortario trites et in panno inducas
imponis per triduum cum solueris emendatum
dolorem. Ad uulnera recentia. Herbe
malue siluatice radicem sanere decoc-
tam conteres imponis et sanabitur.
Ad panniculos que in inguine nascun-
tur. Herbam maluam siluaticam et
clusio et tundis cum axungia sine
sale. quod factum imponis mirabiliter
con certam Buglossa.

Nomen herbe buglossa. i. linguabo-

mis: Greci dicunt buglossa. prophete genessi rolum. Ostanes aune. Egipti anas. Siligor. Romani lingua bubula. Ita cum coriaco. dicunt dica buccam. Dani vocant. Libij lasinisse. Nascitur locis cultis et sabulosis. Virtutes herbe .iiij. Ad quartanas et tertianas: Herbe lingue bouis que tres tiros seminis mittit. radicem totam cum aqua decoctam. ipsum aquam potui dabis remediabis. que autem iiij. tirsos habet facit et remediat. Ad apostemas in corpore: Herbam bouis linguam cum melle et pane coctam in tam maximam longitudinem inponis et mirifice rumpit apostemas: Ad suspirium: Herbe bouis lingue cum melle siccam dabis bibere mirabiliter suspirium tollit.

Squilla.

Nomen herbe squilla. Greci scilla. Alij vocant scilla. Alij buzon. Alij pancration vocant. Egipti sibto dicunt. prophete obtalmo. Itali scilla alba vocant. Alij bulbus scillaticus. Virtutes herbe .iiij. Ad idropicos: herbam bulbum scillaticam tundis et quod intrinsecus fuerit

in aqua decoques. cum bene coctum fuerit
exinanito. et dato tribus obolis diebus potui
cum melle et aceto ydropico et eiectum
per urinam. Ad pruriacem. Herba scilla
que in medio eius comode fervefacta
atque subtepido. pedes qui dolent per
ungendo sanabuntur. Ad panaricia.
Herbe squille radix contrita cum ace
to et pane inposita panaricia mirifice
sanat. Item ydropicos. Et ad extingu
endum sitim: Herbe squille folium
aliquantulum sub lingua si quis ha
buerit sitim compescit. Legis eam quidem
omni tempore

Umbilicus veneris

Nomen herbe cotuledon. omeocos
cimbalius. Alii phiales. Alii cepafa
froditis. Itali gesamphalos. Alii ster
goton. Romani cimbalius vocant.
Alii umbilicum veneris. Nascitur
in tectis aut monumentis. Virtu
tes habet .ii. Ad strumas extinguen
das. Herbam contuledon tritam
cum axungia ovilla femine et
sale equis ponderibus si calidum in
ponis strumas discutit. Ad pruriacem.
Herbe cotulion contrite bene et in oleo

decocte

decocte admisces ceram cum pingula modica quantum sufficiat et facies cerotum si imponis superius mirabeis rem certam. Legis eam verius sepe.

Gallicrus. .i. per se gali purgat caput

Nomen herbe galliaris. Alii sanguinariam vocant. Nascitur locis solidis et circa vias. Virtutes het. ij. Ad morsum canis. Herbam calliaris tritam cum assugna et pane commesticans cum axungia et pane comesticatis cum imponis. Mox sanabitur. Item ad dentium dolorem: Ut sanguis teneat vibus curat. Herbam sanguinariam si in naribus miseris continuo sanguinem mira celeritate conducit et caput levius facit.

Marrubium.

Nomen herbe marrubium: Greci dicunt prasion. Alii epitorion. Alii philopes vocant. Egipti asterpa dicunt. Prophete cenitorium. Alii aso dros. Alii bemosinu. Romani marrubium dicunt. Alii comosopoko. Alii nechoson vocant. Virtutes het vij. Ad tussim gravem. Herbam marrubium decoque cum aqua et da bis bibere eis qui graviter tussiunt sanabuntur mirifice. Ad stom. dolorem.

herbe marrubii sucum potui dabis la-
teris dolorem tollit . febricitantibus cum
aqua dabis eam . Ad lumbricos : herba in
aqua mulsa cocta cum uino super um-
blicum posita necat lumbricos . Ad
condolomata : Herbam marrubium
comburre et eius cinere confrica con-
delomata sanabuntur mirifice : Si quis
uenenum acceperit : herbe marrubii
sucum dabis bibere cum uino ue-
teri . auffert uenenum . Ad scabie-
m uel impetiginem . Herba marrubii
decocta aqua eius corpus lauabis
scabiem mirifice tollit et impeti-
gines sanat : Ad pulmonum uexa-
tionem : Herbam marrubium cum
melle coctam . accipiat mirifice pul-
monum uexationem sanat : Ad cancr-
duritiam : Herba marrubium tusa
cum axungia et impasta mirifice
sanat : Ad pedum dolorem et neruo-
rum . Herbam marrubium cum oleo
rosaceo permixta perunges cum simo
mora sanabitur

Gladiolus segetalis.

Nomen herbe ension . Alii eam
uocant fasgaton . Romani xifia

Alii acteron. alii arnon. Romani gla
diolum saxiptale. Nascatur inter sege
tes. Uirtutes habet duas: Ad fistu
las que incorpore nascuntur: her
be xifion radices uncias .iii. acti
acios .ii. Adipes uulpis uncias .iii.
contere et in panno lineo et fistu
le impones mirabiliter sanat: Ad
fracturam capitis. herbe sif xifiō
superior pars trita sicca equis ponde
ribus mixta. accipite ossa fracta educit
imposita. aut siquid incorpore sue
paratum fuerit uel si pedibus calcata
sint ossa serpentis. eadem contra
uenena efficax est.

Gallitricum.

Nomen herbe gallitricum. Uirtu
tes habet .ii.: Ad strumas: Herba
gallitricum trita sola et imposita
inuiginibus strumas sanat: Ad
pillos intingendos ut nigri efficiant
Herba gallitricum trita et cum oleo
decocta cum oleo cōuino capilli nigri
efficiunt si frequenter lauantur.

Imolum.

Nomen herbe imolum clarissima

herbarum e homero testante et in
uentionem eius mercurio assignante
contraq3 uis suum cum beneficio de
mirabiliv rotunda radice nigraq3 in
magnitudine cepe. uirtutem hanc
unam: ad dolorem matricis: hec
le molum album contritum et in
positum dolorem matricis aufert
potenter.

Elitropium .i. acorea

Nomen herbe elitropium. greci
dicunt choron. alii dialiton. alii scor
pion. alii andea. alii eliofcon.
prophete ematites. galli masoorpiuz
pictagoras insene. Egipty dicunt
iuum uocant. Nascitur ubiq3 locis
cultis et mundis et impratis. herbe
diuine. ad solis cursum flosculos
euertunt. et cum sol occidit flos
culi se cludunt. rursus cum sol ori
tur. flosculi eius aperiuntur. facit
ad remedia multa. uirtutes habet
duas. Ad uenenum sequitur accipit
herbe elitropie pulueris mollissimus
aut sucus in uino optimo potui datus
uenena discutit: Ad lipomum: herbam
elitropium contusam et appositam effi
caciter sanare dicimus

Grias.

Nomen herbe grias. Nascitur in lu
cania. marmoreis albi colorem habet
quatuor rubicundis ornata caulicu
lis virtutes habet duas: Ad sciaticos:
Herba grias bulbus cum adipe ursi
no qui malagma genu imponis stati
summe sanat: Ad omnes dolores in cor
pore. Herbe grias radix contrita et
imposita. omnes dolores mirabiliter
sedat

Politricum

Nomen herbe politricum. Greci
dicunt adiantos. Alii pollitricon. Alii tri
comanenes. Alii calitriton. Egypty
eitiae vocant. Romani capillarem
dicunt. Alii terre capillos. Alii sup
cilium terre. Nascitur in parietibus
et humosis locis. maxime circa
parietes. Virtutes habet unam
Ad dolorem colli. herba politricum
que habet ramulos qui setas porcinas
folia eius trita cum vino optimo
dabis bibere introeunti in balneum
sanat: Ad capillos mulierum nutrien
dos. si in oleo decoquatur

Astula regia.

Nomen herbe. Astula regia. Afri ami
nuon dicunt: Alii. herba leporis

∴ duas. habet uirtutes: Ad tumra que in
ore nascuntur: herbe astiule regie
radices cum uino terita et potui data
et more detenta statim facit benefici
um: Ad fluxum uentris ut constrin
gatur. herbe astitule regie semen
contritum cum aceto acerrimo po
tui datum uentrem stringit

papauer siluaticum.

Nomen herbe papauer siluaticum.
Greci dicunt rodias. alij coccodon. alij
mecofagnos. Alij mamone. Itali uo
cant papauer album. Alij papauer
siluaticum. uirtutes het tres: Ad
epiforas oculorum: herbe papaueris
siluatici fructum uel coliculos cum suo
semine pistatum oculis in panno sup
imponis: Ad emigraneum: uel capi
tis dolorem: herba papauer siluati
cum. pistatum cum aceto fronti in
ponis sedabit dolorem: Ad sompnum
qui non dormiunt: herbam papa
uer siluaticum cum oleo pistatum
fronti inducas uel omni corpore inde
egro somnum deducit

Irantes

Nomen herbe rantes uirtutes
het tres: Ad strangiuriam: Her

bam inantes contritam et impulue
rem redactam. in uini ciatis duobus
ieiuno dabis bibere mirifice sanat
Ad defectionem stomaci. Herbe ma
ces radicem impulverem redactam
in uini ciatis duobus ieiuno bibe
dabis stomacum confirmat.

Narcissus.

Nomen herbe narcisus. Alii uocant
autenoos. Egyptii bulbo semiticor
prophete eptom. Alii anoglossa. Alii
cinnomorgo. virtutem habet unam.
Ad tussientes et colicos. herbam nar
cisum tunsam et potui datam coli
cis vel tussientibus prodesse dicimus
Si autem uolueris oleum facere
herbe narcisi flores in oleo mit
tis & pinguis infirmum mirabi
lis habes rem certam

Scolopendria.

Nomen. herbe splenion. Alii ar
mion uocant. Alii scolopendrion
uocant. Alii lonatis. Alii frigro
Alii frigidis. Alii felbodatros Itali
uocant teucrion. prophetae emagaleos
virtutes habet duas. Ad splenis

dolorem: Herbe splenion radicem pista
tam et in pulverem mollissimum
redactam vino leni ori potui dabis
summam rem experies. Item ad sple
nem: herba splenion contusa et sup
posita. et si sic liens cum exinanisse
dr. pp hoc. a quibusdam splenion vo
catur. Narrant quidam sues qui
radices eius suas edunt sine splen
inveniuntur. Siricalos vel folia et
splenion folia vel flores contere cu
lenissimo vino dant bibat. Splenem
consumit. Eoalitio et pisside monti
bus invenitur et laudant. Nascitur
locis incultis et aquosis et humectis.

Polion.

Nomen herbe polion virtutem het
unam. Nascitur locis asperis. Ad luna
ticos qui cursum lune patiuntur:
Herbam polion contere et sucum ei
commisces cum aceto squillitico. et per
unges eos qui patiuntur ligabis ex
perimentum valde optimum est. nos
ipsi experti sumus.

Victoriola et laureola.

Nomen herbe victoriola. Alij dicunt

aly dasnos Algrandos. Aly uocant pol
leonida. Aly deglosson. Aly dicunt mi
cellion. Aly samarcacinis. Aly yposlos
sus. Aly daffnites. Aly stefanos alexa
ndrinos. Itali dicunt bicapnica. Aly
uictorie folium. Aly uocant laurios
alexandrinos. Aly alexandrie coronam
Aly uictoriolam uocant. uirtutem habet
unam: Ad flegmata intercadenda: her
be uictoriole folium pistabis et sucum
eius ciatis tribus dabis cum melle bibere
ieiuno mox flegmata intercadet

Simphitum.

Nomen herbe sinfitum. Aly dicunt
confirmam. Aly ptes. Itali argaliam
uocant. Aly confiriam. Nascitur locis
paludibus et campis et ortis. uirtutes
habet .iiii. Herba confirma uel arga
licum: Ad fluxium mulieris: her
bam confirmam contere et impulue
mollissimum potui dabis in uino con
tinuo restringet sanguinem: Ad bulsum:
uel alienatis uenam ructam habere
uenam habere Confirme radicem ma
nere tepidem decoque cum melle ieiuno
dabis edere quo inde aqua callida deci
tem herbe herbe in dicer da ut bibat
libberabitur Nam et coracem purgat:
Ad stomachi dolorem: Herbe confirme sucum cum

ostreo comedas magnum beneficium senties.
Ad tussim gravem: herbe consirine radi
cem decoque et tere cum melle parte dimidia
et piperis granis xxx. castorei ʒ i. miri
fice tussim aufert. hoc argumentum
certe si intelligere volueris. carnem bubu
lam concides in cacabo mittis. si herbe
suprascripte radicem tunsam miseris di
gitis duobus collecta bubulla in unum
coherebit

Asterion.

Nomen herbe asterion. romani eam
vocant inguinalem. Nascitur inter
petras et loca aspera. hec herba noctu tamquam
stella lucet: et qui vident eam igno
rantes dicunt fantasma se videre
et modo pleni irridentur maiori
me et a pastoribus pecorum invenitur.
virtutem habet unam. Ad caducos: her
be asterion bacas si dederit manducare
caducus luna decrescente cum erit si
gnum virginis et ipsam herbam in
collo habeant suspensam remediabitur.

Leporis pes. i. garofilata. vel grimonia

Nomen herbe leporis pes. quam Afri
utimi dicunt. Romani. Romani eam
benedictam vocant. duas habet virtutes.
Ad ventrem solvendum: herbam leporis

siccatam et in pulverem redactam dabis potionem in vino non febricitanti uel in aqua calida. mox uentrem soluit.

Ad profluuium mulieris: herba leporis pes uirgultis medias collo suspensis sistit profluuium

dictamnum.

Nomen herbe dictamnum. Greci dicunt artemidos conte. Alii bubulcos thoon. Alii epimeion. Alii eleacocor. Alii dracan Alii elulion. Itali dicunt tussella rustica Egypti eminissa. Romani dispiraus. Nascitur in insula creta in monte idasi. uirtutes habet. IIII: Mulier si mortuum pecus in utero habuerit: Herbe dictami sucum contritum si absque febricula fuerit cum uino dabis bibere. si autem febricitat dabis cum aqua calida mox eicit pecus sine periculo: Ad plagas qui se uel ferro ferro percutiunt: herbe dictami sucum in plaga infundis. siquis et biberit. mox sanabitur. Ad serpentis morsum: herbe dictami sucum cum uino dabis bibere. mox depellit uenenum. Siquis uenenum acceperit: Herbe dictami sucus cum uino potui datus inuiolatum facit. Tanta autem uirtus est dictami ut non solum interficiat uerum et ubique

fuerint serpentes experientia sua eos interficiat. fert et hoc exemplum. capra vel cervus in venatione si ferro percussus venerit ad erbam dictamni. mox pascatur sagitta excutietur ex plaga pascendo dictamnum sanabitur.

Solago maior

Nomen herbe solago maior greci cam eliotropion vocant. virtutem habet unam: Ad serpentium morsus: vel ad scorpionum percussus: Herba solago maior desiccata et in pulverem mollissimum redacta in vino potui data et ipsa contusa plage superimposita perfecte serpentium morsum ad sanitatem perducit et scorpionis percussum dolorem aufert.

Solago minor.

Nomen herbe solago minor virtutem habet unam: Ad lumbricos necandos: Herba solago minor desiccata in pulverem mollissimum redacta in aqua calida potui data lumbricos interficit et eos foras expellit: legitur cani estivo tempore

Peonia

Nomen herbe peonia. greci dicitur pentorobon. Itali aglaofotis alii peoniam dicunt. Inventa peonia nomen. ducto res retinent. Nascitur certe vel sache

montibus

montibus quam homerus sacer auctor libris suis inserunt. inuenitur plurimum apastoribus. hec herba ingerens bacule xl ad mali granati qui nocte lucet tamquam lucerna quod est genus cocti. simil. plin natu apastoribus inuenitur et colligitur. Virtutes habet duas: Ad lunaticos qui cursum lune patiuntur. herba pronia lunatico iacenti si in collo ligetur statim se eleuabit sanus et si eam secum portauerit numquam ei malum accederit: Ad siaticos. herbe poenie radices per tem alligabis rel uno aliquis patitur circum angiens res est saluberrima. Et si eam in nauem habuerit tempestatem compescit. si mundus ea utiris est enim mirabilis.

Peristereon

Nomen herbe peristerion. Alii dicunt trigonos, alii bonion. Alii scrobotanim. alii seldotes dicunt. Egypti nabsenti. prophete aelii. Alii emagallis. Itali dicunt grisgulli nacia. alii columbina. Alii fortarium uocant. alii qopa matricali: hec herba ad nomen columbis est familiaris. unde hoc nomen habet. habet uirtutem unam: Ad omnia uenena. herbe peristerion contritum puluerem siquis potum in uino

accepit omnia venena discutit. Quidam dicunt quod auctores artis sue ea utuntur: primum homerus deinde mitridates. et cum centaurea potui data omnia mala medicamenta exigit per aluum deducendo

Brionia

Nomen herbe brionia. Greci dicitur ampelos leuce. Romani abutanum vocant. dicunt etiam auimenta. Ciliti gallica diana. bessi dirupla dicunt. Alii dicunt coplea. Virtutem habet unam: ad splenem: Herba brionia, in cibo data per urinam lenis digerit. hec erba tam laudabilis est ut et in variis potationibus mittatur. Item si in capite ut in alea mea tecum portaveris ulla mala te non contingunt hec herba mirabilis est testantibus et laudantibus auctoribus.

Celidonia

Nomen herbe celidonia. Alii glancos alii illa. Egypti athonica. daci mopop. Itali irundina vocant. Romani celidonia vocant virtutes habet duas: Ad caliginem oculorum. et qui vulnera habent in oculis. et albuginem quo

titerit. Herbe celidonie sucum cum sua
radice pisabis cum uino ueteri et melle
attico et pipere albo cum inuicem bene co
ctum fuerit inungues dentibus ca
liginem discutit. Ipsi experti sumus. quod
de succo eius .i. lacte oculos sibi inungunt
Item ad caliginem oculorum. Herbe celido
nie sucum uel flores contere et coquas ipsos
misces cum melle attico et inunges. et
accipies maximam claritatem

Nimphea .i. nenufar.

Nomen herbe nimphea. Egiptii nectamus
Alii cradeos. Alii remon. Itali dicunt
Nimpheam siue aque ducta. Hanc
ergo herbam nimpheam cum semi
ne suo cum uino pisatam potui da
bis dissinterico sanabitur mirifice. Vir
tutes habet tres. Item ad dissintericos. huius
herbe nimphe radicem radis et dabis
commedere disinterico diebus .x. Item siccam
uino austero data fuerit uentris flux
um constringit

Crision.

Nomen herbe crision. Alii calcantam uo
cant. uirtutes habet duas. Ad faucium
dolorem. Herba crision cum sua radice

siquis in collo eam secum portauerit sus
pensam sanas et numquam dolebunt. Ad
intraneorum dolorem. Herbe ursion tusse
sucus expressus et potui datus intraneorum
dolorem mirifice sanat. Legis eam mense
maio et junio.

Ysatis a gradum.

Nomen herbe ysatis. Alii dicunt ea
gingie. prophete apron. Itali aludam uo
cant. Alii herba uitrugo. Unam habet
in virtutem: Ad serpentium morsus. Ysatis
folium contritum et impositum dolorem
aufert et ueneno resistit. Hec herba
magna est ad uictimam.

Scordeon.

Nomen herbe Scordeon unam uirtu
tem habet. Ad serpentium morsus. Her
ba scordeon trita cum oleo laurino
subacta et morsui imposita dolorem tol
lit. Item herba scordeon decocta et
eius ius sedetur cum uino potui ipsa
autem contusa in plaga imposita do
lorem tollit. Ipsa herba scordeon alligata
circa corpus hominis tollit cotidianas vel
terzanas.

Nomen herbe ueruascum. Agricas di

domon. Alii dicunt hyrrites. prophete hermorrabdes. Egipti nechal. Itali ueruiasium uocant. Nascitur locis sablosis et agris. hanc herbam dicuntur mercurius inuenisse et ulixi dedisse cum uenisset ad circam illam malleficam cuius timuisset. uirtutes habet duas: Aduersus occursus malos: herbe uirusch uirgula qui secum portauerit nullo metu terrebitur neque bestie neque occursus malorum molestabunt hunc: Ad podagram: Herba uiriscum contusa atque imposita in paucas horas dolorem aufert efficaciter sedat ut et ambulare audeat: Hanc compositionem precipue auctores proficere affirmant.

Eraclea

Nomem herbe eraclea: Alii sicpremom. Alii cariuaaton. Alii citos dicunt. Alii diesalliis. Alii heraclia. Alii parisiatis: Alii ferraria uocant. Uirtutes habet duas: Siquis itinera tutus ambulare uoluerit: herbam ueraclearn ueclam ter portabis et quod primus uiatoris personam media appareat latrones merito ciba cradderi fugiunt latrones.

Ad albuginem oculorum: herbe eiusdem succus
purgabis et oculo clenti caliginem mittis
et albuginem tollis.

Solatrum minus

Nomen herbe strignos: Alij uvam
lupinam. Virtutes habet .v. Ad ignem
sacrum: Herbe strigne sucus contri
tus et sup illinitus ignem sacrum mi
rifice curat. Ad capitis dolores: Alopitias:
Herba strignos. Item ut supra allopitias mi
rifice curat. Ad capitis dolorem: Her
ba stringos cum roseo oleo facta et stilla
lata mirifice capitis dolorem tollit. Ad
dolorem dentium. Herba stringes cum mas
tice mirifice facit si dentibus conteratur.
Ad sanguinem si denarib effluunt. Herbe
stringos sucus in lana intinctus et
nares obturas et sanguinem mirifice strin
git

Senecion

Nomen herbe senecion. Greci dicunt:
origeron. Alij achoson. Alij setegeros:
Tusci nominant odia. Alij regontea. Itali
dicunt Senecion. Nascitur in tectis circa
parietes. Virtutes habet .vij. Ad vulne
ra quamuis vetustissima: herba senecion

tunsa et subacta cum assungia uetere ī
posita mistice sanat uulnera : Siquis
ferro percussus fuerit : herba senecion tun
sa cum assungia ueteri sine sale facta
qi cerotum et inplaga imposita fealime
uulnus ad sanitatem perducat : Ad omnes
incatesmas : Herba senation tunsa ut
supra et imposita . omnes incatesmas mi
stice curat . Item si eam post meridiem
colligas et cum assungia conteres et im
ponis aperit et sanat uulnus : Ad pedum
dolorem : uel tumorem et neruorum : Her
ba senecion pisata cum assungia uetere
pedum dolorem tollit et neruorum : Ad
stomaci dolorem : herbe senacion flosculos
cum cariota contere ut sit malagma quo
impositum stomaco dolorem tollit : Ad lum
borum et coxarum dolorem : Herba sene
cion tunsa in aqua calida ieiuno potui
dabis ualidissime procedere dicimus :
Ad podagram : Herba senacion tunsa
ut sit tamquam malagma imposita pe
dibus perfectissime sanare dicimus

Filix

Nomen herbe filicem . Alii sterigion
lucani herbam filicem uocant . Nascit(ur)

in lucania. virtutes habet iiij. Ad vul
nera: Herbe felicis radicem pisatam
in vulnere positam et acrimonie .z.ij.
cum vino potui data mirifice curat.
Ad ramicem puerorum: herbam felicis
si mescli arboris inveneris tundis cum
assungia et panno inducis et defasciis
puerum visum dehiens et imponis
ligabis .x. die sanabitur mirifice: Ad
dolorem sinorum vel sude: Herba fe
lice suffumigabis locum. Item infantem
languidum si eam fumigaveris stati
me convalescat infans: Ad splenem:
Herba felix cum radice sua decocta
usque ad tertias et potui data splenem
consumit.

Gramen

Nomen herbe gramen. Agreci di agr
ostis. Alij egilon. Egipty dinasium vo
cant. Dacia amisye. Alij parthia. Itali
gramen dicunt. Alij assefolium. Alij
viriola dicunt. punica ibbal vocat
virtutes habet .ij. Ad splenis dolorem:
Herbam gramine decoques et cum ea flo
flores siteris et in panno lini et pones
sup splenem mox senciet beneficium:
Ad epiforas oculorum: herbam gramen
que iuxe tegmen habet nam inplur

diuiditur decrescente luna subactam
quantum volueris repositam habeto di
ligenter. Ex his lapis incipientibus adcol
lum ligata celeriter impendentem epi
forum discutit et sanare dicimus

Gladiolus

Nomen herbe gladiolum. A grecis
di xiphion. punice iris. africe uocant
alii dicunt xyris. Egipti netacon. Si
cili micatosion. Itali gladiolum. Alii
linguam ceruinam. Virtutes habet
tres. Ad uessice dolorem uel eos qui uri
nam non faciunt. herbam gladiolum
effodies siccato cortice radicem eius conte
ris cum uini ciatis duobus commisces. et
sicaui potui dabis miram rem experieris.
Ad splenis dolorem. Herbam gladiolum
maturissime lectum et siccatum in
puluerem mollissimum redactum. in
uino lenissimo mixtum potui datum
mirifice dicamus splenem desiccare. Ad coli
dolorem. Herbe gladioli uacas tritas cu
lacte imprimo melius si inuase eneo fue
rit tepefactum dabis bibere. desinit
dolor.

Rosmarinum.

Nomen herbe rosmarinum. A grecis
dicitur libanitis. Alii aterites punica

libbar. Itali rosmarinum. Nascitur locis maritimis. virtutes het viii: Ad dentium dolorem: Herbe rosmarini radix commanducata dentium dolorem tollit sine mora vel si de sucos eius in dentes tenuerit mox sanabitur: Ad languidos: Herba rosmarini trita languidos perunguis mirifice sanabit: Ad prorriginis incorpore. Herbe rosmarini tritum sucum cum vino veteri et aqua callida per triduum dabis bibere sanabitur: Ad epatis dolorem aut interaneorum. Herbe rosmarini fasciculum cinadis et aqua coctos ammiliu pusillum aut spicam nardi et palmulas duas rute caliculos pariter coque. et inde aquam dabis bibere perfecte sanabitur: Ad tussim: herbe rosmarini cum piperis granis c. et mellis uncias duabus facies pastillos et dabis unum mane et sero cum dormitum vadit bibat miraberis bonum effectum: Ad maiorem dolorem: Herbam rosmarini viridem in pulverem ut super missos fiat: Ad dolorem in oculis: Ad alborem in oculis: Herbe rosmarini sucos commiscos cum melle attico et inunguis libberabitur: Ad vulnera recentia: Herba rosmarini contusa

cum assungia optime facit: Ad ptisinam: Herba rosmarinum contusam sub acces sione potui dabis

pastinaca fel silvatica

Nomen herbe pastinaca silvatica a grecis dicitur stafilinagria. Alii gigeri alii aggon. punica ulakon. Itali pastinaca silvatica. nascitur locis sabulosis et aggeribus. Virtutem habet unam: Ad mulieres que partu laborant et non purgantur: Herbe pastinace decocte cum eadem aqua ubi cocta est grana piperis xxx. trita commisce et dabis bibere statim purgabitur. facit autem ut supra scriptum est. et ad ventris dolorem.

petchicaris i. petricia

Nomen herbe perdicalis: Alii muralem dicunt. Romani urtenia Itali parietariam appellant. Virtutem habet unam: Ad podagram: Herba perdicalis coquitur in aqua et eadem aqua fomentis pedes uel genua. deinde erbam ipsam tunsam cum assungia ipsius in panno inducto ipedibus uel in genua mirifice sanabitur nesatur perprietas.

Mercurialis.

Nomen herbe mercurialis. Agitas
dicitur dmezoscs. Alii ganimus. Alii
argirites. Alii partenon. Egiptii er
mila. Siluer. Itali mercurialis. Vir
tutes habet quatuor :. Ad uentrem re
stringendum :. Herbam mercuria
lem decoque et tritam cum passo
dabis statim relaxat uentrem. Nam
et semen eius ~~cum passo~~ tritum cum
passo dato statim relaxat et stomacum
purgat :. Ad menstrua prouocanda :. Her
ba mercurialis cum oleo uino uel rosa
ceo oleo potui data. mox prouocat sa
nguinem :. Ad oculorum uitia. Her
bam mercurialem foueat et contrita
cum uino albo uetere imponitur :. Si
quid in aurem intrauerit :. Her
be mercurialis succum tepefactum in
aurem stillabis mox liberabit eam.

Polipodium

Nomen herbe rodiolum. Alii feli
canam dicunt. Similis est filici que
fere in lapidibus nascitur uel in pa
rietibus. habens in foliis singulis bi
nos ordines punctorum aureorum.
Virtutes habet duas :. Ad capitis dolorem.

herba radiolum contusa cum purgata cum
aceto squillitico usque adeo decocta donec
non pareant puncta. capitis dolorem
tollit. Ad ulcerum conciliandum. her
be radiolum radicem tunsam et cultro
corticem repurgatum decoctum cum mel
la usque ad tertias dabis bibere z aliquo tecko
uentrem deducit. et omnes potus.

Asparagus. agrestis.

Nomen herbe asparagus agrestis di
micanta. Alii maspagas. Alii spa
gos agros. Itali dicunt sparagos rusti
cos. Alii spagos nostros. Virtutes her
be. Ad uesice dolorem uel tumorem.
Herbe asparagi agrestis radicem decoque in
aqua sextario et dat ut bibat libe
rabitur. Ad quartanam ut supra. Ieiunus bi
bat diebus vii. plurimis diebus bal
neo utatur in frigida non descendat
nec frigidam bibant. mirifice sani
tatem reparetur. Ad dentium dolorem.
Herbe asparagi sucum in ore continere
oportet. Ad elefanziacos liberabis.
Ad renum dolorem. herbe asparagi ra
dicem tritam cum uino potui dabis mi
rifice sanabitur. Si quis malis de no
cauerit aliquem. Herbe asparagi agrestis

radice sicca cum aqua fontana deluserabis eum et resolutus erit

Sauina

Nomen herbe sauine. Alii bracheos uocant: alii ampasion. Alii anokampa. Alii paricon: alii brucanosa. prophete berathin. Alii ceanie formon. Alii methcos. Alii catarchucon. Itali herba albina: Virtutes habet tres: Ad morbum regium quod est auriginem: Herba sauine cum melle et uino potata auriginem discutit: Ad capitis dolorem: Herbam sauinam diligenter tritam cum aceto et oleo roseo mixtam capiti illinitam ualde dicimus prodesse. Ad carbunculum uel ignem sacrum: Herba sauina cum melle illinita mirifice sanat

Rosa siluatica

Nomen herbe canis caput. Agreas dicunt. Grecis falis prophete osteos. Alii cinsilebrum: Alii digitum ueneris uocant. Virtutem habet unam: Ad epiforas oculorum: Herbe canis caput radice cum aqua decocta frequenter oculos fomentis epiforas celeriter linet.

Rubus

Nomen herbe erusci. A grecis dicitur ba
tuda. Alii cinosbotos. prophete sintophu. Alii
ematicanos. Alii simarthicos. Itali sinix
dicunt. Romani rubus uocant: Alii
mora silvatica. Virtutes habet VIIII:
Ad aurium dolorem: herbe eruschi ca
mes pistas et expressis et tepefactus su
cus stillatus aurium dolorem libberat.
Ad emoroidas distinguendas: herbe erus
ci cimas VIIII. et minte cimas. Item noue
VIIII malignanti sicca corticem pista et
decoque simul et cum tepuerit fomenta
bis te sedentem. et encatisma. hoc pre
diuum facies mirifice constringit et sa
nat: Ad profluuium mulieris: herbe
erusci cimas tenues ter septenas decoque in
aqua usque ad tertiam et per triduum po
tui dabis ieiuno ita ut cotidie renoues
potionem: Ad cardiacos: herbe erusci
folia si ipse trita imponuntur mamille
sinistre dolorem tollunt: Ad uersus gin
gibuarum et labiorum uitia: herbe er
uschi caulos teneros in uino decoque et
ipsum uinum in ore contineo: Adune
remedium: herbe eruschi folia arefiant
in umbra cuius puluerem contere in co

deario inmodico tacta i putanco resistit: Ad
uulnera recentia: herbe crusa flos aut
mora ipa imposita sine collectione apiculo
libberat et sanat: Ad condilomata: herba
rubus in uino cocta usque ad tertias et si de
eodem uino fouebis condilomata et omia
uitia sanat: Contra serpentum morsus:
Herbe crusa folia recentia trita et imposita
morsui mirifice sanat

Millefolium

Nomen herbe achilea: greci miriofollon
alii ambrosiam. alii chiliofillon. alii cirsates.
Galli mulicandos uocant. alii uincentia.
daci diodela[...]am. Itali millefolium: alii
militaris achilles: alii supercilium uene
ris. alii ceremum siluaticum: hanc her
bam achilles inuenit unde uulneribus
ferro percussos sanabat. Unde achillea uoca
tur. de hac sanasse thelefon dicimus. Vir
tutes habet duas: Ad dentium dolores: herba
millefolium cum butiro imponis. dentium
dolorem tollit: Ad urinem distillationem:
herbe millefolium sucum cum aceto da
ut bibat sanabitur et mira celeritate
urinam emittit.

Ruta

Nomen herbe ruta. greci dicunt pegranon
uirtutes habet xxvi: Ad sanguinem de na
ribus profluentem: herba ruta frequenter

odorata

odorata sanguinem decurrib(us) mirifice
aufert: Ad inflationes: herbam rutam
paululum edibis uel melle impotione
sumpmis mirifice proficiet: Ad stomachi do
lorem: herbe rute semen cum sulfure
uino et aceto terimus accipiat prodesse
dicimus: Ad inguinis dolorem: herbam
rutam uiridem decoque cum oleo et
cera commisces et facies cerotum et inpo
no linteo ponis et uteris: Ad epiforas ocu
lorum: herba ruta cum polenta bene
trita et imposita leniter epiforas emendat
Nam et radix contusa et illinita emen
dat: Ad caliginem oculorum: herbe rute
rore matutino siccatum colligis in uas
culo habebis et idem suco dentes iunge
bis: Ad carbunculos: herbam rutam
cum aceto tunsam commiscebis cumini
bene et imponis: Ad morsum canis ra
bidi: herbe rute pondere duarum X. in
uino contere et da ut bibat liberabit:
Ad plagas: herbe rute folia ponuntur
trita cum melle et proe et imponis eq
profiat: Ad cendracos: herbe rute fasci
culum cum oleo rosco decoque. Uncto
oleo rosco unciam i. primaronem consido
re resistit: Ad litargicos excitandos:

herba ruta cum aceto et oleo illinita sa
nat: Ad aciem oculorum. Herbe rute folia
da ut commedat ieiuno. aut herba cum
vino potui data antidotinum est: Ad
profluuium mulierum: Herbam rutam
circumscribis auro et ebore et argento
et sublatam cum alligabis infra talum:
Ad fluxum sanguinis nimium: venam
brachii pugnis et leue habebis. deinde her
bam rutam comedes paululum cum li
quamine ovillino: Ad capitis dolorem:
herba ruta cum vino potui data et con
trita cum aceto et oleo roseo illinita do
lorem capitis tollit

Mentastrum. 91

Nomen herbe mentastrum: greci dicunt
calamitem: Alii osinites imbregimi. Alii
telmorcantes. prophete genos appollonos. Itali
vocant mentastrum. virtutes habet duas.
Ad aurium dolorem: herbe mentastri suc
cum cum vino austero calef duobus auricule in
fusus vermes natos necare dicimus: Ad
elefanciosos: herbe mentastri folia adsumpta hii
qui manducent invicem resistit. neque creste
facit.

Ebulus: 92

Nomen herbe ebulum: greci cammi: Alii
mecosafrodites: Alii cameate. Alii metaor
Galli ebucome. Daci olma vocant. Itali ebu

lum dicunt. Virtutes herbe .ii. Ad cancros
Herba ebulum trita cum folijs tota cum vi
no potui data cancros expellit. Ad splenem
Herbe ebuli radicem decoctam in aquam
usque ad tertias dabis bibere. mirabilem bonum
effectum. Ad colubri morsum. Herbam
ebulum ante quam succidas teneas et tribus
dices omnia male bestie canas et eam ferro
quam acutissimo secundum terram precides. Ista
res eo cogitato cui mederis revertens. Ita
ne respicias post tergum et ipsam herbam
contritam opponis morsus statim sanabit.
Ad ydropicos. Herbe ebuli radices conteres et
eius succus expressus cocleares .iiij. cum
vini emina potui semel datus ydropicis
validissime prodest. per urinam enim humor
omnis detrahitur. Ad splenis dolorem. Herbe
ebuli radicem siccam et in pulverem mol
lissimum redactam cum vini ciatis tribus
in limine stans bibat et ebulum semper
secum habeat sane ebulum sine ferro lectum.

Pulegium.

Nomen herbe pulegium. que medica
menta secum habeat. multa ignorantur.
Duo enim genera sunt masculus et femmina. Mas
culus habet flores albos femina vero rubeos
sive purpureos. utraque utiles sunt. Ad mira

bilem aut inse habent uirtutem. cum max
simis coloribus floreat folia arescunt. uir
tutes habet xvij. Caput ne a sole doleat: her
bam pulegium tecum porta aut super au
rem. aut sub anulum. hoc continuo toto
nec grauitudinem sentis nec perfrictionem:
Ad dolorem intestinorum infirmitatis: her
ba pulegium et ciminum tritum cum
aqua super umbilicum infirmantis pone conti
nuo sanus fiet infirmus: Ad nausiam stomachi.
herbam pulegium tritum cum aqua et
aceto potui dabis nausiam stomachi sedat:
Ad uentris pruriginem: herbam pulegium
mictis in aquam feruentem maceratum diu
donec bibi possit optime fiat: Ad uentris
dolorem. herbam pulegium commasticatam
et in umbilico portam. si religatur continuo
dolorem tollit: Ad terzianas: herbe pulegii
ramulos .iii. inuoluis in lana ante acces
sionem quasi coronam in capite habuerit do
lorem tollit: Si infans in utero mulieris
mortuus fuerit: herbe pulegii ramulos
tres recentiores et odoriferos tritos in uino
ueteri optimo sextarios .iiij. dabis bibere
libberabitur: Ne in naue nauseris: Herbam
pulegium et absinthium simul contere
cum oleo et aceto et in naribus frequenter tan
ge: Si mulier non purgatur: herbe
pulegii pondere semunciam in ossos cantis

ij. da ut bibat libberabitur: Si scamde et
ponti non scaintur: herbe pulegij tres
diffice ramos et cum optimo vino con
tere et da ut bibat libberabitur: Ad iu
sice dolorem ul' cadi. Herbam pulegiū
ciatis duob; bene contritam ieiunis bi
bat et continuo in solio descendat ī paucis
dies sanabitur et carcalos foras pellit.
Si cui cor aut pectus dolet: Herbam pu
legium in aceto ciatis duob; ieiunis bi
bat. Si mulier obtacerit: herbam pule
gium contritam et impulverem redac
tam lana convoluta subiciatur mirifice
sanat: Ad d'. dolorem suie inflationes
aut intestinorum dolorem: Herbam pu
legium cum aqua calida tritum da ut
bibat intestinorum dolorem tollit: Ad mor
bum articulorum: herbam pulegium
in oximelle ciatis ij. ieiuno dabis bibere
cyact bilem foras: Ad splenis dolorem:
herbam pulegium decoque ī aceto potui
dabis prodest: Ne cui pregnanti pule
giū dederis: Ad i'na ul' cordarum dolor:
Herba pulegij et pipe equis ponderib; trito
in balneo pfricabis ubi dolorem h'et mi
rifice sanabitur

Nepita. 94

Nomen herbe nepita. Agrecis dr. Calamentis. Itali neptam uocant. Virtutes habet duas. Ad 3^b^. sive q^r^t. Herbam nepitam impulueram redactam sub accessione. dabis in aqua calida bibere liberabitur. Ad morsum draconis. Herbe nepite montane cum vino trite succo expresso cum vino potui dato et eius folia contrita si plage utiliter imponentur statim libberabitur.

Peucedanum. 95.

Nomen herbe peucadanum. Agreci peusidanum. Alij fincomagrion. Alij dignopolon uocant. prophete agadorde mon. Itali dicunt pismatellus. Galli fanariam uocant. Virtutes habet. 4.

Ad serpentes fugandos. herbam peucidanum incendis. direct cum serpentes odore suo. peucadanum cum bectunica et adipe ceruino aut medulla aceto mixto morsui imposita medentur. Ad frenethicos: Herba peucadanum cum aceto capite infusa bene contrita uel linita frenethicos libberat. Enula campana.

Nomen herbe Inule campane. Alij uocant

centauream pasellikon. Alij clenam dicunt
Itali dicunt inola campana. Virtutes her
bes. Ad uessice dolorem: herbam inole ca
npane. appij seminis et aspagi sematicum
radicas inunum contere et tepida pone
et potui dabis efficaciter dolorem tollit. Ad
dentium remedia. herbam inolam ieiu
nus commedat et dentes confirmat. Ad
lumbricos. herba inola cum uino contri
ta mirifice dum biberit necat lum
bricos et fenas pellit.

Cinoglossa.

Nomen herbe cinoglosse. A grecis cinoglos
sa. Alij fugia: Alij cinimion: Alij sple
nion uocant. Alij caballion. Alij rohimos
Alij ahargis. Egypti cenis dicunt. Daci
usagilla. Alij sublinium. Alij lingua
macedonia. Itali linguam caninam uo
cant. Virtutes herbe sunt. Ad morsum serpe
tis. nomen eius sterpes. herba lingua
canis contrita et cum uino sumpta
ueneno resistit: Ad aures non audien
tes herbe cinoglosse suco cum oleo tepe
facto auribus instillato mirifice sanabit.
Ad quartanas: herba cinoglossa que folia .iiij.
habet pista et potui data exaqua liberat
eum. Saxifragia.

Nomen herbe saxifragia. Alij uocant so

lingua canis
ad morsum
serpentis

lopendeia. Alii stolimos. Alii brucos. Egyptii
poperoe uocant. Itali saxifraga dicunt.
Alii uitis. cani. Alii apro Alii lampago
uocant. Nascitur in montibus locis saxo
sis. Uirtutem habet unam. Ad calculos.
Herbam saxifragam contritam cum ui
no bibendum dabis febricitanti cum aqua
callida tam presentem effectum corrigit nos
ipsi experti sumus. Ita ut eodem die perfectis
crectisque calculis ad sanitatem perducat.

Edera nigra.

Nomen hedere herbe edera nigra. Greci
dicitur assonmelas. Galli bulius. cericon
dicunt propria. Itali uocant edera nigra
uirtutes habet octo. Ad calculos pellendos. Her
be edere bacas aut vii. aut xi. contritis cum
aqua potui sumptis mirifice calculos fo
ris pellit. Ad capitis dolorem. Herbe edere
cum oleo rosacco sucus mixtus cum uino
temperatus mirifice facit. Ad splenis dolo
rem. Herbe edere granum dabis die prima
in. V. deinde nonus vii. xi. xv. xvii
xviiii. xxi conteres in uino dabis bibere
diurnis diebus si febricitat in aqua calli
da dabis cuius magis honosis facit hec
facies luna. xv. Ad spalangionum mor
sus. Herbe edere radices sucos dabis bibere
spalangionis morsui resistit. Ad ulcerum
remedia. Herba edera cum uino decocta

imponitur mirifice sanat: Ad nares male
olentes: herbe edere sucus bene colatus in
naribus infunditur et nares male olentes
emendat: Ad caput ne a sole doleat. herbe
folia mollissime trita cum aceto et rosacco
oleo adversus omnem dolorem fronti linito
mirifice sanat.

Serpillum.

Nomen herbe absin serpullum. Greci di-
serpullum. Alii dicunt gigos. Egipti menu
Itali serpullum. Alii acer rusticum. virtutes
habet duas: Ad capitis dolorem herbe serpulli
succo cum oleo et sale fricto et in pulveres
redacto omnibus permixtis caput perunges sana
beris: Ad combustum: herbam serpulli et
anguile siccatum spumam argenti un
cias .iii. cum oleo rosacco in mortario teris
et ceram punicam adipem ursinum et
cum vini semilibram simul decoque cola
bis bene et uteris combusturas perfectis
sime sanat

Absinthium.

Nomen herbe absinthium. Nascitur locis
cultis et montuosis et saxosis. virtutes
habet .iiii.: Ad pruritum singorum: herbe

absinthy sucum da ut bibat. hec scrocemus centonarius uir cuasit cum esset afurnis tenebris. Ad liuores tollendos. herbam absinthium in aquam decoctum et inductum panno impone. si cor tenerum fuerit cum melle impones. Ad lumbricos. herbam absinthium et marrubium et lupinorum contrita equis ponderibus in aqua mulsa cocta uel in uino austero imposita in umblico necat lumbricos. Ad inguinis uel testiginis molestiam. herbe absinthy surculum summis tecum in sinu anctum portabis mirifice dolorem tollit.

Saluia.

Nomen herbe saluia. greci dicunt elelisfagos. Alii affion uocant. Alii uicton. Alii elelisfacant. Alii pitor. Alii pagnon. Itali annus. Alii saluia. Alii tusillaginem. Uirtutes habet duras. Ad uerenti pruriginem. Herba saluia decoquitur et de eadem aqua fomentas et confricas ueretrum. Ad prurdiginem circa anum. herba saluia decoquitur et de ea aqua inferiores partes fomentur et pruriginem aufert.

Coriandrum.

Nomen herbe coriandrum uirtutes habet

iiij: Adlumbricos: Herba coriandrum decoquitur usque ad tertias in oleo et in capite mittitur: Ut mulier cito pariat herbe coriandri semen grana xj aut xiij in linteolo mundo filo deteria alli gaverit puer aut puella uirgo ad coxa sinistrum prope inguinem tene at et mox ut omnis partus fuerit peractus cito tollat ne intestine sequantur. Ad frigora .i. quotidianas vel 3nas. herbe coriandrum ubi mane uideris adueniente rem olerum propositum accedis et post dexterium et tollis fasciculum sed noli nominare et portas tecum usque quo ora suspecta ueniat. cum ora transierit et nihil mali prouenerit subscero proicies illum post tergum ambulans sed noli post te respicere libberabis te.: Ad pulices: herbam coriandrum contere et eiusdem aqua expressa in domo conperge.

Portulaca.

Nomen herbe portulaga. Agrestis dicitur cappara. Alii andronas prophete emaoreos dicunt. lassa uocant. Itali porcirala Alii porcastrum: Alii mirantthos. uir

tutes habet .y.: Ad sanguinem nimium
profluentem: herba portulaca suncta
cum osticato conmista sistit plenitudi
nem sanguinis: Ad acriam stomaci:
herbam portulacam cum aceto con
medat mirifice acriam stomaci se
dat. Cerefolium.

Nomen herbe cerefolium. Nascitur locis
cultis uel certis uirtutem hēt unam:
Ad stomaci dolorem: herbe cerefolij .iii.
uides cimas tres colliges et puluum ī
ligno teris et mellis codeat .iiij. coclia
facis diligenter. et papauer uidem p
iter inducas in stomacum libberabis.

Sisimbrium.

Nomen herbe sinsifium. Virtutem
habet unam: Ad uessice dolorem et
stranguriam dabis cum aqua calida.
non febricitanti cum uino dabis bi
bere libberabitur

Macedoniacum.

Nomen herbe macedoniacum: Greci
di sincrnion. Alij ipposelion: Alij seli
non agrion. Itali uocant olisatra Egyp
tij dicunt xeteron. Virtutem hēt unam

Ad vessice dolorem: Herba chamedrum tri
ta cum passo et potui data stranguiriam
potenter emendat

Lilium.

Nomen herbe lilium. Agreas dicunt cri
non virtutes habet duas. Ad morsum
serpentis et non serpentis. Scorpion: her
be lilii folium conteris et expressos sucos
potui da. Et ipsum contritum morsui
opponis. mirabiliter sanabitur: Ad tumores:
Herbe lilii folia tunsa et imposita effi
caciter sanant et si tumor fuerit
sedat tumorem.

Tintimalium.

Nomen herbe titimalum galaticos.
virtutes habet iiii. Ad interaneorum
dolorem. herbe titimali fructum
teris et in vino datis ii. et eiusdem
mittis succi cocleariis ii dabis ieiuno
bibere et sanabitur: Ad fistulas sanan
das. herbe titimalli florem cum fari
na decoque sucum in vino mixtum si
per exprimis deinde ceteris fomentis obli
gabis. Ad verrucas tollendas: herbe titi
malli lac mixtum cum butyro non saeva
si in verrucas posuerit tertia die sanabitur

Ad leprosum: herbe titimalli florem cum urina decoque et leprosum linies et non sinit crescere.

N. Cardo siluaticus.

Nomen herbe cardo siluaticus. Virtutes habet duas. Ad dolorem stomaci: herbe cardi siluatici quam habet in capite summo medullam viridem dato et oxviaris cum liberabit. Ad occursus malos ut non timeas. herbam cardum siluaticam si sole novo fuerit luna in capricorno tollis et quamdiu tecum portaveris nil tibi mali occurrit

Lupinum.

Nomen herbe lupinum montanum greci dicunt termos agrinos. virtutem habet unam. Ad lumbricos et tineas. herbam lupinum montanum contere cum herba et dabis cum aceto acto bibere sine mora eiciet lumbricos. Si infantes cum absinthio tritum in umbilico imponis liberabitur.

Labrosca

Nomen herbe labrusca. greci dicunt roctos grizillos. Alii cimella dicunt cu

palis epaurion. Egipti otempti. Itali nto
rouin-a dicunt. Alii latiridan. Nascit
locis altis et sablosis. virtutem habet
unam.: Ad ducitum ventris: herba
latiridon gt̄ e granu͠ dabis potui
inaqua calida mox aluum cocitat

Canaps silvaticus

Nomen herbe canape silvatice. Nascit
locis asperis et secus vias et sepes. vir
tutes habet duas: Ad mamillarum
dolores: herba canape silvatice trita
et cum axungia imposita discutit tu
morem. Et si collectio fuerit aspergit-ast
ignore coustis: herbe canape silvatice
succum cum urtice semine et aceto
impones in vulneris bonum effectu͠.

Lactuca silvatica.

Nomen herbe lactuca silvatica. Nas
citur locis altis et sablosis. lepus cum
estate deficit. hanc herbam comedit
ideo lactuca leporina dr̄.. virtutem
habet unam: Ad febres: Herbam
lactucam leporinam supponis sub
pulvino infirmo nescienti febri re
mediabitur. Et si ipsi oculi ostent

herba lactuca leporina ab oculis pilos
summe religat.

Nomen herbe siluatica.

Nomen herbe siciadem. a grecis la
tini eam cucumeris siluaticus uo
cant. Virtutes herbe iiij. Ad tumorem.
Herbe sinemagine radix cum puluere
ea aspersa tumorem aspergit. Ad collec
tionem. herbe sinemghiere radix
cum urina conmixta et apposita col
lectiones rumpit et persanat etiam.
Ad interiora. herba cucumeris contrita
et sucus eius expressus in naribus contra
solem iacens. omnem humorem a cere
brum purificat. Ad podagram.
Herbe cucumeris agri radix cum aceto
decocta et pice cataplasmata facias et
pedibus imponis et sciaticos et dentium
dolorem et podragos mirifice sanat.
Hanc herbam siciadem agream sic legi
opportet mense Iunio cum herbe
maturebunt luna .3. cum ab omnibus
sordibus ~~mundat p~~ mundus fueris
aut eam sic dicens. Ygias suma ue-
rox draganiz per matrem terram te ad

uio ut magis precantoribus asclepy
herbarium doctoris incantes meam p(ro)fe
tionis utilitatem.

Ruta montana.

Nomen herbe rutam montana. Greci
dicunt pigrion. brinon. Virtutes herbe huius:
Ad caliginem oculorum: herbe rute mon
tane folia decocta in uasculum in uitreum
mictis uinum uetus inmisces et
sic inunges: Ad precordiorum dolo
rem: herbam rutam montanam con
tunde in uase ligneo et post quantum
tribus digitis comprendere poteris mele
in calicem et uini ciatum unum et
aque calide ciatos duos da ut bibat et
contineat se modicum in lecto et libera
bitur: Ad caliginem oculorum: herbe
rute sucus cum suco feniculi et melle
inmixtum caliginem oculorum et unc
tionem detergit: Ad ignem sacrum et
acoras que puerorum capita inuadunt:
herbe rute siluatice manipulum in olla
noua mitte et aque eminas iii. mel
lis tantundem adiecto et fiat ut tepe
fiat inde per triduum tres bibere potis.

sanare. Ad eos qui urinam facere non
possunt: Herbe rute silvatice. cu-
culos .viii. contritos et aque ciatos iii addito
aceti emina sufficienter continuo da-
bitur in diebus .viii. sanabitur: Mulier
si aliquid mali intrinsecus habuerit:
herbe rute silvatice semen tritum in
vino austero dabis bibere pregnanti ne-
eadem si non pregnanti dabis et liberabitur

Tormentilla

Nomen herbe eptafilos vel ... hec herba.
Ad putredinem oris: Herba eptafilos
cum radice sua decocta in aqua et in
ore detenta mirifice sanat: Ad hoc
ptas quirinodas et omnes duritias: her-
ba eptafilos aceto decocta et trita et
corpori imposita. hec petas et quirinodas
et omnes duritias mirifice sanat. Et
si potata fuerit omnes duritias et
inanismata: hec omnes humores re-
primit: Ad pedum dolorem: herba ep-
tafilos trita cum oleo mixta pedes per
unges 3° die tollit pedum dolorem

Basilicon

Nomen herbe ocimum. virtutes habet
ii. Herba ocimum te rogo presumam di-

utilitatem que te iussit nasci ut omnes
ea omnia et sanitas auxilio maximo
que de te fida remedia posco que sunt i
scripta: Ad capitis dolorem: herba ocimum
trita cum oleo roseo aut mirtino vel
aceto si fronti imponis mirabiliter ca
pitis dolorem tollit: Ad in duram lie
nia: herbe ocimum et mali granati
~~cortas~~ corticis sucum cum aceto decoc
tum da ut bibat mirifice ampliat.

Appium.

Nomen herbe appium. Virtutes habet
duas. precatio eiusdem herbe: Herba
appium te deprecor ut venias ad me
cum tuis virtutibus et ea michi prestes
que a te fidus peto: Ad spissitas oclorum.
herba appium trita leue cum pane
molli si oculi exinde teguntur mirifice
sanat: Ad in duram stomaci. herba
appium decocta in aqua da ut bibat
statim sedat sitim

Crisocantis

Nomen herbe crisocantis. Virtute het
unam. Herba crisocantis sic legi opportet
ad inuidiam luna iii. vi. viii. xi.
xiii. cum uenens adeaz mundus sic

dicens sancta herba arsocantis p salu
bium inventorem te rogo ut venias
huc ad me ilaris cum effectu magno et
prestes ea que te fidus rogo: Ad idropicos:
herba arsocantis ideo quia facit coloris
aurei huius quantum ... in uini sextario
trita et pauco uino datum da ut
bibat et perinnam hens idrops conmi
tur: Menta:

Nomen herbe menta. grecis dicitur hedios
mus. precatio eiusdem herbe hediosmus
per vulganum opus inventorem. ut auxilio
tuo cures eam que de te sunt inscripta. legis
eam mane post celo sereno. Virtutes het
duas: Ad ignem sacrum: herbam ediosmum
contere et eius sucus expressus cum sulfure
et aceto depones linies mirabers bonum
effectum: Ad vulnera in capite. brittb. her
ba ediosmus trita et imposita desiccat hu
mores. Anetum.

Nomen herbe anetum virtutes het .y.
precatio eiusdem herbe. herba bona tem
anetum appollo scientie et te queso obse
crans ut hec herba sit mihi in auxilium
sic ut remediis eium artem ad quecumque
misero manum: Ad uenche dolorem: her
bam anetum combure et pulverem con

combure et pulverem commisce cum melle
foveas ex aqua et mixtum oleo calo lavas
et sic medicam ypum factum in yaces: Ad
capitis dolorem : herbe menta flos cum
oleo decoque et caput unges mirifice
dolorem capitis aufert . Origanum .

Nomen herbe origanum . virtutem
habet unam : Ad tussim gravem . herbam
origanum in pulvere mollissimum re
dactum et melle usque ad 3^m decoctum
misce pulverem eiusdem herbe et
facies trociscos dabis bibere in aqua cali
da tussim potenter aufert

Sempervivum .

Nomen herbe sempervivum . virtutes het
tres . Ad apostemas herbam sempervivum
cum axungia et pone coriandrum simul
tritum ut malagma imponis mirifice
aut purgat aut rumpit : Ad emitritem :
herbam sempervivum et sisimbrium et
agrimoniam simul contritum admixtis
absin . et aqua celestem dabis bibere in
tubis bonum effectum : Ad sanguinem
corpore resistendum undecumque fuerit
fluxus continuo prius coitum ipsius
semper vivi radices duas quinque folia in
confirmacionem exsecale [?] grano pul

traulam facto in qua predictas herbas bene conmisce ut unum corpus fiant quod inpultario mitte uel fissorio sicut moris est ad conmedendum deinde cocta pulvis cum ferrugine fit preparata et sup pulverem absinthi diu agitetur donec bene permisceatur sicque pacienti ad sumendum concedatur et ilico sanus reddatur. Feniculum

Nomen herbe feniculum. virtutes habet duas. Ad tussim. herbe feniculi radicem tunsam et mero ieiuno dabis per dies .9. sanabitur. Ad uessice dolorem. herbam feniculi viridis et radicem asparagi agrestis et appii viridis inpultario nouo mictis et aque sextarium ut simul ferveant. ita ut ad 4tam partem decoquat et ieiuno da ut bibat per dies vii uel plurimos et balneo utatur ita ut in frigida non descendat neque frigidam biba sanabitur.

Erision. species rute.

Nomen herbe erision. virtutem habet unam: herba erision uti assis mixto go et cum gaudio uirtus tua sit presto et ea omnia persana que scolapius aut c

recentauri[us] magnū medicinę detecta din
uenit: Nascitur h[e]c in gallia et in mo
nte siracti. figuram habet appii florez
similem nasturcii. vii. hēt radices. toti
dem[que] ramulos. ipa aūt parua humo
aponi omī tp̄e floris est. semen hēt
uelut faua: Ad tissicos: herba crision con
trita q[ua]si malagma gen[ibus] imposita sanat.
Item contrita. et eius sucus potui datus
mirabile tissicos sublevant ita ut mireris
uirtutem herbe crision.

Consolida maior.

Nomen herbe simphitum album uir
tutem habet unam: Ad profluuium
mulieris: herbe simphiti albi siccata
et contrita et in puluerem redacta ī
uino potui data statim constringit san
guinem

Petrosillinum

Nomen herbe petrosillinum. Itali. tira
neni uocant. uirtutes. hēt duas: Ad
serpentum morsus: Herbe petrosillini
puluere mollissio dragma. i. potui dabit
et ipām. herbam contritam plage im
ponis mirabelis bonum effectum: Ad
neruorum dolorem. herba petrosillini
tunsa et facta q[ua]si cataplasma & imposita

neruorum dolorem tollit. hec herba folia
habet similia coliandri boni odoris:

N. Caulis agrestis.

Nomen herbe caulis agrestis. brasica sil
uatica. uirtutes habet duas: Ad tumores
omnes: Herbe brasice siluatice. folia cum
assugnia uetere contrita et inmixta qi
malagma inducas in linteolo grosso et im
ponis. sanabitur ut miraris. Ad lateris do
lorem: herba brasice siluatice id facit q
ut supra nã si uetustissimus dolor fuerit
efficaciter erit saluus.

Basilisca.

Nomen herbe basilica. herba basilica sic
legi oportet. ut quidam legit: primus
consideret salutem suam ut uadat mu
dus ab omnibus. uestes habeat intactas in
mundas ab omnibus nec cum uidit mu
liet menstruata cũ contingeret. aut uir
conquinatus. cum aut eam legere cepit
añ qi ideam ueniat. hec querca folia i
manu sua et aquam fontanam cotti
bus nimphis. et eocadem aqua ramulis
p querca purificat se uel aspergat. mox ut
sol mergit manu dextra sic precetur. Dea
sancta tellus et cetera que in capite libri scripta

sunt. herba basilica illis locis nascitur ubi 91
fuerit serpens basiliscus: non enim unum genus
est eorum sed genera sunt tria. Unum est olo
crisus. Aliud est stellatus capite aureo
et tertius est sanguineus ut minium
et est capite aureo. Hos omnes herba
basilica obtinet facile. Siquis eam
secum habuerit serpentes optinet. nec
uis mala huic nocere possunt. Olo
crisus autem qui dicitur crisoris quod in
tuerit insufflat et incendit. Stellatus
autem qui est crisocefalus . uisteriotis
quod uiderit parescit et concidit. Ter
tius autem est qui ematitis et crisocefalus
quod uiderit uel percusserit defluescet
et ossa peremanebunt omnes uiolen
tias eorum hec herba regula optinet.
Siquis homo eam secum habuerit
ab omni genere serpentum erit tutus. Est
autem herba talis similis salicis folijs ob
longioribus et angustis guttis asperis ni
grioribus. radix eius pedis unius similis
lac habens amosum simile celidonio
flores autem crisocomen: qui eam legit
mundus circumscribat eam auro et
argento cornu ceruino ebore dente

aprino cornu taurino et fuges melitos
inuestigio ponat. presidium pastillorum au
xilium fol sanitatis quo utebatur imperator
augustus: que pectori dat fortitudinem omni
corpori in quo aliud firmius nihil est
nec stomaci dolorem patitur nec reni
noris nec epatis nec splenis. nec re
num nec cordis nec pulmonis nec
aliquem spasmum patietur. nec tussim
nec perfrictionem nec sciaticus erit nec
latus ei dolebit. nec colli dolorem nec
dissintericus erit. nec idropitia eum
temptabit. aut suspirium faciet et
ad colleram reyciendam et ad omnes hu
mores expellendos. et ad pectoris dolo
rem et ad toracem purgandum. et
proderit omni corpori qui usus hos
fuerit pastillos. facit et ad pericula mor
talia qui uenena accipiunt. et ab
omni periculo libberabitur et omnia ma
la expellit. accipitur autem qui pa
stilli genus. Compositio eius est tale
feniculi semen ciminii fabarici timi
pulegii origani abrotani. piperis
nigri chilissfrici. herbe que est salvia
ereh semen camedree omecdethas que
est barba iouis nodus fenci liuia
seminis. Eupatorii trifolii semen a

mani . aristologie . rute agrestis cucu-
meris seminis carnis radicis dragontee ʒ i
piperis albi cucu(meris) radicis . ʒ i capsel
lam aperi serpulli gentiane argimo-
nie . radicis ʒ . s . rape semen ʒ iii
mel quantum sufficit hec omnia con-
tundantur in unum et in pulvere
mollissimo redacta reponuntur in bus-
sidem eneum . Accipitur autem in magni-
tudinem avellane . hoc qui usus fue-
rit incolumis perseverat usque in diem
defectionis sue.

Mandragora.

Nomen mandragora herba . huius
generis sunt duo . masculus et femi-
na . Albiora habet folia masculus
et maiora mala in magnitudinem
malentiane utriusque vis una est .
virtutes hec . viii . Ad oculorum fer-
vorem ; huius folia recentia cum po-
lenta tunsa oculis supposita profuit
validissime et vulneribus in fervore
eadem collectiones . omnesque duritias dis-
solvit et purgat . Ad sthmata corporum :
septem diebus fricata sine ulceratione

detorquet eadem in sale condito reser
vata. hanc ipsam vim in omnibus ha
bet: Ad ignem sacrum curat: Ad
morsum serpentis et non serpentis:
radix eius cum melle aut oleo pota
ta morsum serpentis sedat: Ad qui
radas: Folia eius trita cum aqua in
posita quiricidas dissolvit: Ad auri
culorum dolorem: Cum polenta trita
et imposita auricule dolorem sedat.
mala autem ipsius sive olfaciant vel
edantur soporem torporemque et vocem
auferant faciunt. succus quoque ex cortice
radicis tritus et expressus in vase fictili
vel in sole ignito decoque ita ut assi
due agitetur: donec crassitudinem me
lius coactus ad medicine usum repona
tur. Radices autem sicce reservantur
pluribus usibus profuture.

Finis

Cum sit videant quot aliqui p viam gracia

[illegible]

ANTONIVS

MVSA

MS.

CHART.

29398

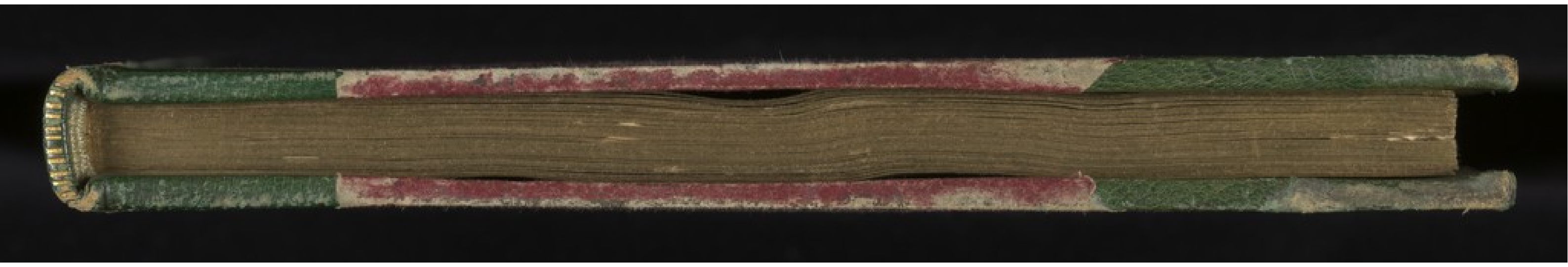

29398

The Wellcome Library

aly acterion. aly arnon. Rom[illegible]
diolum sagiptale. Nascatur in[illegible]
tes. Virtutes habet duas: [illegible]
las que incorpore nascuntur [illegible]
b[illegible] coiton radices unaas. h[illegible]
cato[illegible] .ij. [illegible] una[illegible]
contere[illegible] et in panno lineo [illegible]
la [illegible]

[illegible]

Herb[illegible]
decocta cum oleo coccino capilli
efficiunt si frequenter s lenim[illegible]

N: Imolum.

Nomen herbe imolum da[illegible]